

РЕШЕНИЕ

№ 49

гр. Пазарджик, 25.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Минка П. Трънджиева

Членове: Красимир Г. Ненчев
Венцислав Ст. Маратилов

при участието на секретаря Лилия Г. Кирякова
като разгледа докладваното от Венцислав Ст. Маратилов Въззивно гражданско дело № 20215200500833 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от Гражданския процесуален кодекс.

С решение на Пазарджишки районен съд №878 от 22.10.2021г. постановено по гр.д.№20215220101727 по описа на съда за 2021г., е прогласен за нищожен на основание чл.22 във връзка с чл.11 ал.1 т.9 и т.10 от ЗПК във връзка с чл.26 ал.1, пр.1 от ЗЗД поради противоречие със закона договор за потребителски кредит „П.К.С.“ №30038027881, сключен на 11.07.2019г. между „П.К.Б.“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление в грС., бул.Б.“ №49, бл.53Е, вх.“В“, представлявано винаги от двама от управителите С.Н.Н., Я.Я.Ч., Ц.Г.С. и Я.К.Ч., и потребителя Г. П. СТ., с ЕГН-***** от с.Главиница, общ. Пазарджик, ул.“Четвърта“ №32. Със същото решение е осъдено дружеството „П.К.Б.“ ЕООД да заплати разноси за държавна такса в размер на 140лв в полза на Г. П. СТ., а в полза на адв.Д.Л. Ф. за заплати на основание чл.38 ал.2 във връзка с ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата, сумата от 473.27лв адвокатско възнаграждение.

Решението се обжалва изцяло в срока по чл.259 ал.1 от ГПК от „П.К.Б.“ ЕООД с въззивна жалба с вх.№21110 от 10.11. 2021г. с доводи за порочност

като неправилно. Коментира стара според жалбоподателя съдебна практика от 2004г.-2009г., цитирана в обжалваното съдебното решение, по която се приемало за нищожни като противоречащи на добрите нрави клаузи за лихви, надвишаващи трикратния размер на законната лихва, тогава когато задължението по договора не е обезпечено, а когато е обезпечено-до двукратния размер. Акцентира, че 7г. след приемането на изцяло нова уредба, определяща потребителското кредитиране, тази практика е преосмислена с оглед измененията на ЗПК със ЗИДЗПК, д.в.бр.35 от 22.04.2014г., в сила от 23.07. 2014г. и предвид въведеното в чл.19 ал.4 от същия закон ограничение за максималния размер на годишния лихвен процент /ГЛП/, който не може да бъде по-висок от петкратния размер на законната лихва по просрочени задължения в левове и валута и че съгласно ал.5 е предвидено, че клаузи, надвишаващи тези размери, се считат за нищожни, като тези разпоредби не се прилагат за договори за кредит, сключени преди датата на влизането му в сила, а само за тези, сключени след тази дата. Според жалбоподателя със същото изменение на закона е въведен максимален размер на годишния процент на разходите/ГПР/, изразяващ общите разходи по кредита, който не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, което в момента е около 50%. Навежда се извода, че ако съдът постави граница на максимално допустим размер на възнаградителната лихва от около 30%, то автоматично и неоснователно се ограничава размерът на ГПР до 35-40%, както и правомощие за разширително тълкуване на императивни правни норми или за дописване на изключението към тях, каквито не му били предоставени. В тази връзка навежда извода, че не може да има недействителност или неравноправност поради противоречие с добрите нрави за това, което е позволено от закона с императивна правна норма. И че механичното съобразяване със съдебната практика игнорираща законодателните промени от 2014г. и автоматично пренасяне без цялостен анализ на фактите би довело до абсурдни изводи, свързани с недействителност на всички договори, сключвани от небанкови финансови институции и несъответствие с посочените законодателни промени. Оспорва се извода на съда за противоречие на договора с чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК тъй като не били посочени условията за прилагане на ГЛП, както и липсвало уточняване на базата, върху която се начислява лихвения процент, като се посочва, къде е регламентиран

в договора, какви са условията за прилагането му съгласно ОУ и в какъв размер е, както и че той е фиксиран и не подлежи на промяна. Оспорва се извода на съда, за неизпълнени изискванията на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, като се твърди, че е посочен ГПР и общата дължима сума при взети в предвид допускания, описани в чл.5.2 от ОУ при липса на изискване в договора на посочване на методика за изчисляване на ГПР. Счита, че не е налице заобикаляне на закона, като отделно основание за нищожност на договора по чл.26 ал.1 от ЗЗД, доколкото трябва да се съзнава и да се иска една цел, която законът забранява и за постигането на тази цел се използва друга сделка, която не е забранена или основанието има субективен елемент като за да се заобиколи закона, за една сделка е необходимо и двете страни по нея да имат съзнание за това; че в процесния случай, страните са постигнали съгласие за сключване на договор за кредит, съдържащ допълнителни клаузи, касаещи доставянето на допълнителни услуги, с които могат да се променят първоначално договорените падеж, размер на вноса и ежемесечно плащане на вноски срещу възнаграждение за кредитора, за което задължение ищцата се е задължила да отговаря. Допълва, че и субективният елемент на заобикаляне на закона във връзка с основанието за нищожност не е налице. Поддържа, че процесните клаузи не противоречат на разпоредбите на чл.19 ал.4 от ЗПК, нито я заобикалят, като счита, че в обхвата на общите разходи по кредита, формиращи ГПР, попадат разходи за допълнителни услуги, но само в случаите когато получаването на такива допълнителни услуги е задължително условие за сключването на договора за кредит, тоест, в случая допълнителните услуги по кредита са заявени като възможност на базата на които потребителят се ползва с преференции, но не са задължително условие за отпускане на потребителския кредит и затова не попадат под дефиницията на §1 т.1 от ДР на ЗПК. От което се навежда извода, че дължимото в случая по процесните допълнителни услуги възнаграждение се дължи от кредитополучателя отделно и независимо от цената на самия кредит, при което не представлява разход по смисъла на чл.19 ал.1 от ЗПК и не следва да се включва при изчисляването на ГПР, както и че възнаграждението за закупения пакет допълнителни услуги не следва да бъде включвано в изчисляването на ГПР. При условията на евентуалност се поддържа, че ако посочените клаузи противоречат на изискването на чл.19 ал.4 от ЗПК, то това не води автоматично до последица, че липсва посочване на ГПР в договора и

респективно недействителност на същия по чл.11 ал.1 т.10 от ГПК и че последицата е уредена изрично в чл.19 ал.6 във връзка с ал.5 от ЗПК- намаляване на ГПР до размера посочен в чл.19 ал.4 от ЗПК, но не и до цялостна недействителност на договорения кредит. Моли да се отмени решението и се отхвърли иска с присъждане на разноски. Направено е възражение и за прекомерност на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на насрещната страна.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор от насрещната страна ищцата в производството пред първата инстанция Г. П. СТ. чрез адв.Д.Ф., в който жалбата се квалифицира като неоснователна. Развиват се подробни доводи подкрепени и с многобройна практика на СЕС по Директива 93/13 относно неравноправните клаузи, по Директива 2008/48 относно договорите за потребителски кредити, по приложението на чл.19 ал.4 от ЗПК, целта на законовите промени от 2014г., по неизпълнението от кредитора на изискванията по чл.11 ал.1 т.9 и т.10 от ЗПК, за характера и естеството на възнаграждението за пакета допълнителни услуги, за заблуждаващата търговска практика по посочване в договора за кредит на по-нисък от действителния ГПР и за недействителността на клаузата за ГПР. Моли да се потвърди обжалваното решение с присъждане на разноски.

Пазарджишкият окръжен съд при условията на чл.269 от ГПК провери валидността и допустимостта на обжалваното решение, а по неговата правилност съобрази изложеното във въззивната жалба на „П.К.Б.“ ЕООД и в постъпилия отговор от насрещната страна и за да се произнесе взе в предвид следното:

Предявени са при условията евентуалност обективно съединени иски с правно основание в чл.26 ал.1 предл.1 и предл.3 от Закона за задълженията и договорите във връзка с чл.22 и с чл.21 във връзка с чл.11 ал.1 т.9 и т.10 и т.20 и чл.19 ал.4 от ЗПК за прогласяване нищожност на договор за потребителски кредит и наличие на неравноправна клауза относно договорната лихва по чл.143, чл.146 ал.1 и чл.147 от ЗЗП, а при условията на евентуалност за прогласяване на нищожност на негови отделни клаузи-по заплащане на допълнителни услуги „Ф.“ и на допълнителни услуги „Ф.“.

В исковата си молба против „П.К.Б.“ ЕООД, с ЕИК 175074752, ищцата Г. П. СТ., ЕГН-***** от с.Главиница, ул.“Четвърта“ №32,

обл.Пазарджик, чрез пълномощника си адв. Д.Ф. от АКС., твърди, че на дата 11.07.2019г. между страните е сключен договор за потребителски кредит/ДПК/ П.К.С. №300338027881, по силата на който на ищцата от дружеството-кредитор е предадена в собственост сумата от 1300лв, като същата се задължила да погаси заема за 24месеца при ГПР/годишен процент на разходите/ от 48.86% и ГЛП /годишен лихвен процент/ от 41%. Било договорено, че ищцата избира и закупува допълнителна услуга /ДУ/ „Ф.“ срещу възнаграждение от 390лв. Твърди се, че ДУ „Ф.“ съгласно чл.15.1 от ОУ /общите условия/ към договора се изразява в приоритетно разглеждане на искането за отпускане на потребителски кредит преди клиентите, без закупена такава ДУ. Било предвидено още, че след одобрението отпуснатата сума се нарежда към клиента до 24часа след получаване от кредитора на подписаните от клиента ДПК и неговите приложения. Със сключения договор за кредит страните уговорили, че кредитополучателя дължи възнаграждение в размер на 1170лв за закупена ДУ“Ф.“, която се изразява в отлагане на вноски, съгласно погасителния план, намаляване размера на погасителните вноски и промяна на датата на падежа, за което ползване от заемателя страните подписват анекс към договора. Ищцата твърди, че не е желала получаването на ДУ “Ф.“ и „Ф.“, но при кандидатстването за кредит представителят на ответника ѝ заявил, че без закупуването на тези услуги няма да ѝ бъде предоставен кредитен ресурс. Ищцата усвоила сумата от 1300лв, но твърди, че не дължи заплащане на възнаградителна лихва и на възнаграждения за допълнителни услуги, поради нищожност на кредитната сделка. Излагат се следните аргументи в тази насока:

На първо място ищцата счита, че процесният договор е нищожен поради изначална недействителност на съществен елемент от договорното съдържание по чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК-договорна лихва, която не е породила валидни правни последици на основание нейното противоречие с добрите нрави /чл.26 ал.1, предл.3 от ЗЗД/, на основание чл.21 от ЗПК във връзка с чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК и на основание нейната неравноправност, довело до значителна нееквивалентност на насрещните престации и до zlepоставяне на интересите на потребителя спрямо ответника с цел извличане на собствена изгода от кредитора. ДПК бил нищожен и поради неспазване на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК във връзка с чл.22 и с последиците по чл.23 от ЗПК, както и поради неспазване на чл.11 ал.1 т.20 от ЗПК, заради неразписани права на

потребителя по чл.29 ал.4 и ал.6 от ЗПК.

Поддържа, че клаузата за възнаградителната лихва е нищожна тъй като уговореният лихвен процент от 41% с уговорено възнаграждение от 2175.25лв, води до нищожност на целия ДПК поради нарушаване на добрите нрави и принципите за прозрачност, обективност и балансираност на интересите на търговците и на потребителите. Посочва, че това възнаграждение е формирано от договорна лихва и скритата под формата на цена на ДУ „Ф.“ и „Ф.“; че към датата на сключване на договора липсват императивни разпоредби по отношение размера на възнаградителната лихва, а доколкото се касае за потребителски договор, при който едната страна е по-слаба икономически и се ползва със засилена защита по ЗЗП и ЗПК, следвало да се приеме, че максималният размер на лихвата /възнаградителна или за забава/ е ограничен. Посочва съдебна практика от периода 2004г. до 2014г., според която при формиране размера на възнаградителната лихва, обективен критерий може да бъде законната лихва, без същата да бъде като максимален размер и че противоречаща на добрите нрави е уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а за обезпечени кредити-двукратния размер, като посочва, че в случая предвид размера на основния лихвен процент и начина на формиране на законната лихва, трикратният размер на законната лихва възлиза на 30%. Съпоставяйки този размер с размера на лихвата договорен в ДПК /41%/ с прибавяне на скритата лихва под формата на ДУ „Ф.“ и „Ф.“, счита, че е надхвърлена 3 /три/ пъти законната лихва, а с двете ДУ -120пъти, което счита, че е нарушение на добрите нрави. Твърди, че е налице основание за нищожност на уговорената възнаградителна лихва по чл.21 от ЗПК тъй като същата не отговаря на действително приложения в заемното правоотношение лихвен процент след като кредитодателят не е оповестил на потребителя действителната цена на кредитния ресурс в който се включва и уговореното възнаграждение за ДУ „Ф.“ и „Ф.“ представляващ добавък към договорната лихва-скрита лихва в нарушение на чл.11 ал.1 т.9 във връзка с т.10 от ЗПК. Твърди се още, че вземането по раздел 6-ти от ДПК няма характера на престация за действително предоставени услуги, доколкото от една страна така наречените „услуги“ са действия по усвояването и управлението на кредита, за които по силата на чл.10 а ал.2 ЗПК кредиторът има забрана да получава възнаграждение, тъй като те са иманентни, характеризиращи самата

услуга за кредитиране, за която заемателят получава цена чрез договорната лихва, в която освен печалбата е калкулирал и своите разходи. И че от друга страна, вземането е за услуги, които са хипотетични, тъй като може същите изобщо да не бъдат оказвани от кредитора на потребителя, но въпреки това заемотелят събира цена на тези услуги; че договарянето на престации дължими към всяка месечна погасителна вноска и за неизвършени услуги представлява по своята същност печалба за кредитора срещу представения от него капитал. Затова кредиторът именувал вземането по раздел 6-ти от договора „възнаграждение“ за закупени ДУ, за да преодолее ограничението по чл.19 ал.4 от ЗПК. Цитира се съдебна практика, според която когато търговецът създава предпоставки да получи допълнителна парична облага от предоставения кредитен ресурс, независимо че променя наименованието на престацията, вместо да разкрие действителната ѝ икономическа и правна характеристика на лихва, тази облага съставлява печалба за него и като такава е следвало да бъде обявена на потребителя като елемент от договорната лихва. На следващо място ищцата твърди, че възнаградителната лихва е уговорена неравноправно по смисъла на чл.143 от Закона за защита на потребителите/ЗЗП/ тъй като при сключването на ДПК потребителят не е могъл да прецени обхвата на поетото от него задължение защото е бил заблуден от търговеца, че ще дължи цена на кредита в размер на 41%.Твърди се, че в нарушение на чл.147 ал.1 от ЗЗП, на заемателя не е било оповестено от кредитора по обективен и прозрачен начин, ясно и разбираемо какви са икономическите последици от поетото от него задължение и какъв е действителния размер на възнаградителната лихва. И че вместо кредиторът да разпише действителната цена на заемния капитал, той е заблудил потребителя, че плаща цена за ДУ. Поддържа, че принципът на обективност, прозрачност и равнопоставеност на уговорките по потребителските сделки, регламентиран в чл.5 от Директива 93/13/ЕИО, транспонирана в чл.147 ал.1 от ЗЗП, съгласно който договорните клаузи следва да се съставят на ясен и разбираем език, е тълкувано с преюдициални заключения на СЕС и в практиката на ВКС, според която яснотата и разбираемостта не се отнася само формално и граматически до разбираемостта на уговорките, но и до свеждане до знанието на потребителите на икономическите последици от поемането на задълженията им и връзката на всяка уговорка с другите договорни клаузи. Цитира се Решение по дело С-186/16г.; съображения 60,70,71 и 72 от

решение по дело №С-26/13г; решение от 23.04.2015г. по дело С-96/14; решение от 26.02.2015г. по дело С-143/13; решение по дело №С-472/10; решение по съединени дела С-154/15, С-307/15 и С-308/15 от 21.12.2016г.; решение №98 от 25.07.2017г. по т.д.№535/16г. на ВКС- II т.о., като е прието, че тълкуването на СЕС поставя като изискване за яснота и разбираемост, клаузата да е така формулирана, че да е разбираема не само от граматическа гледна точка..... така, че потребителят да може да предвиди въз основа на ясни и разбираеми критерии, произтичащите за него икономически последици и че при съмнение относно смисъла на определено условие, то се тълкува по благоприятен за потребителя начин-чл.147 ал.2 от ЗЗП. Ищцата поддържа, че доставчикът на кредитен ресурс е нарушил изискванията на справедливостта и добросъвестността и неравноправно не е разяснил на потребителя какъв е размерът на дължимата от него действително приложена в правоотношението възнаградителна лихва, като го е заблудил, че е налице основание за заплащане на други услуги „Ф.“ и „Ф.“, вместо да му оповести, че реално потребителят заплаща възнаграждение за получена от него основна престация, на което основание разписаната в договора лихва от 41% не е породила валидни правни последици на основание чл.146 ал.1 от ЗЗП. Твърди се, че съгласно чл.11 ал.1 т.9 във връзка с чл.22 от ЗПК лихвата е задължителен реквизит от съдържанието на ДПК, чието невключване в договора има за правна последица изначална недействителност на кредитната сделка. Твърди се, че в случая е неприложима нормата на чл.26 ал.4 от ЗЗД, тъй като ДПК не би могло да бъде сключен без недействителната му част, след като договорът е нормативно уреден като възмезден и кредиторът не би го сключил без определено възнаграждение за отпуснатия кредит. Като аргумент в същата посока се изтъква, че съгласно по-пълната защита, дадена на потребителя със ЗПК, при неспазване на императивните изисквания на закона уредени чл.10 ал.1, чл.11 ал.1 т.7-т.12 и т.20 и чл.12, ал.1 т.7-т.9 от ЗПК, в частност т.9 на ал.1 от чл.11, то ДПК се явява изцяло недействителен. Счита, че законът поставя важен акцент върху уговорката за цената на заемните средства поради възмездния характер на ДПК, в момента на сключването му и с оглед внасянето на яснота относно правата и задълженията на потребителите и за по-пълна защита на интересите им поради което следва да бъдат уговорени лихвения процент по кредита; че нищожността на клаузата, регламентираща част от реквизитите на ДПК-

лихвения процент-представляваща част от същественото съдържание на договора, което прави цялото заемно съглашение нищожно. Счита, че това разрешение съответства и на задължителното тълкуване на цитираната Директива относно неравноправните клаузи от СЕС, приемащ, че директивата допуска възможността при спазване на правото на Съюза, сключен между продавач или доставчик и потребител договор, съдържащ една или няколко неравноправни клаузи, да бъде обявен за нищожен в неговата цялост-решение по дело C-453/10 Perenicsova и Perenics, т.35 и C-397/11 Erika Joros, т.45. Твърди се неприложимост и на втората хипотеза на чл.26 ал.4 от ЗЗД за частична недействителност на договора, когато нищожността на отделни части от договора може да доведе до нищожност на целия договор ако нищожната част не може да бъде заместена по право от повелителни правила на закона или ако не може да се предположи, че договорът би бил сключен без недействителната му част. В тази връзка се твърди, че нищожните клаузи на договора относно определянето на процента на възнаградителната лихва не биха могли да се заместят от повелителни норми на закона, защото законодателят не е въвел императивни размери на цените на кредитите, както и че предвид тълкуването на СЕС, е дадено разрешението, че националните съдилища не са овластени да изменят съдържанието на неравноправните договорни клаузи. И че договорът следва по принцип да продължи да действа без друго изменение освен произтичащо от премахването на неравноправните клаузи, доколкото по нормите на вътрешното право съществува правна възможност така да се запази договорът без националният съд да може да изменя съдържанието на неравноправните клаузи, обратното на което би довело до премахването на възпиращия ефект, упражняван на търговци и доставчици чрез самото неприлагане на неравноправни клаузи спрямо потребителя. Визира се и дело C-618/10, Banco Espanol de Credito SA ; дело C-488/11, Dirk Frederik Asbeek Brusse и Katarina De Man Garabito, и C-397/11, Erika Joros. На следващо място се твърди, че са нарушени изискванията на чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК и на още едно основание- повеляване на нормата за задължение на кредитора да разпише условията за прилагане на уговорената възнаградителна лихва, макар законът да не въвежда легална дефиниция на понятието “условията за прилагане“ на лихвения процент по кредита. Коментира се т.4 от §1 на ДР на ЗПК дефинираща единствено значението на лихвен процент по кредита, но

не и условията за неговото прилагане, като се препраща към свободата на договаряне на страните, съгласно чл.9 от ЗЗД и към нормите, посочени в закона за прогласяване на договора на недействителен и се извежда извода, че под условия за прилагане трябва да се има в предвид предварително разяснени на потребителя и съответно инкорпорирани в договора предпоставки за прилагането на лихвения процент, според които да става ясно как се начислява този процент възнаградителна лихва, дали върху цялата сума по кредита или върху остатъка от главницата при отчитане на извършените погасявания от длъжника в определен срок или по друг свободно избран от страните начин, като следва по ясен и прозрачен начин да е разписано дали лихвата е фиксирана през целия период на действие на договора или е променлива и при какви условия може да бъде изменяна, изрично да се уговори дали вноските на анюитетни или намаляващи. Счита, че тази информация е съществена за защитата интересите на потребителя, защото от нея зависи каква ще бъде реалната цена, която той ще заплати, като се акцентира на правото на потребителя на информация за характеристиките и цената на услугите /чл.1 ал.2 т.1 и т.3 от ЗЗП/, респективно задължение на търговеца да даде на потребителя информация, позволяваща му да направи информиран избор. Твърди се, че в конкретния случай, не е достатъчно записването на лихвен процент в размер на 41% с допълнително уточнение, че той е годишен като счита, че има неяснота върху каква стойност се изчисляват тези 41% и дали той е фиксиран или променлив както и какъв е характера на вноските. Поддържа, че непредставянето на релевантна информация за потребителя за основен елемент-стойността на финансовата услуга преди сключването на договора и невключването ѝ в условията на контракта е увреждащо за потребителя и водещо до нищожност на договора съгласно чл.22 от ЗПК заради неизпълнено изискване по чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК. Договорът бил недействителен и на още едно основание-действително приложения в кредитното правоотношение ГПР бил различен от посочения в договора, като вписания ГПР от 48.86% е заблудил потребителя като използваната заблуждаваща търговска практика е довела до неравноправност на уговорката за ГПР. И че с неточното посочване размера на ГПР кредиторът е заобиколил изискванията на чл.11 ал.1 т.10 във връзка с чл.19 ал.1 и ал.2 от ЗПК; че поради неравноправността на уговорката на ГПР и поради неспазване на посочените по-горе нормативните правила, следва да

се приложат правните последици на чл.21 от ЗПК-кlausата на ГПР е нищожна, имащо за резултат нищожност на цялата кредитна сделка поради липса на задължителен реквизит от съдържанието на договора-по чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК. Твърди се, че поради по-високия действителен лихвен процент нараства и стойността на ГПР, доколкото възнаградителната лихва е един от компонентите му съгласно чл.19 ал.1 от ЗПК, но че същият не е обявен на потребителя и не е посочен в договора в действителния му размер в нарушение на чл.5 и на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК. Коментира се Директива 2008/48/ЕО съдържаща цялостна концепция на разпределението на сумите по договорите за кредит, като се поддържа, че разпоредбите ѝ се отнасят не само до сключването на договора за кредит, но и реда за неговото изменение-решение от 16.07. 2020г. по дело C-686/19г., SIA “Soho Group“, EU: C: 2020:582, параграфи 51, 43 и 45.Твърди се, че Съдът на Европейския съюз /СЕС/ е приел, че в обхвата на понятието „общи разходи по кредита“ попадат разходите за удължаване на срока за кредита. Според жалбоподателя СЕС е извел разрешението, че кредитодателите са задължени да посочат ГПР, който ще се прилага при изменение на договорните условия. В тази връзка се сочи, че разходите за ДУ „Ф.“-отлагане на погасителни вноски, намаляване на погасителни вноски и смяна на падеж, намират своето основание в забавата на кредитополучателя да изпълни задължението си в уговорения срок и имат за последица удължаване на този срок. Навежда извода, че кредиторът не е изпълнил задължението си да посочи ГПР, който е приложим при изменение на условията на договора за кредит. Твърди се, че дължимото възнаграждение по ДУ „Ф.“ и „Ф.“ се събира за оказване на услуги и следователно по своето икономическо съдържание и основание е такса, регламентирана в чл.10 ал.2 и чл.10а ал.2 и ал.4 от ЗПК, която представлява скрита лихва-допълнително оскъпяване на кредита, която недобросъвестно не е обявена като възнаградителна лихва на потребителя и не е включена по ясен и прозрачен начин в разписания в договора лихвен процент от 41%. Счита, че уговорката да се заплаща възнаграждение за услугите „Ф.“ и „Ф.“ са свързани с основната услуга по предоставянето на заемния ресурс и управлението на кредита, с което пряко противоречат на нормата на чл.10а ал.1 и ал.2 от ЗПК; че с тези такси не се покриват административни разходи на кредитора, като е отчетено, че възнаграждението за услугата „Ф.“ е платимо предварително или е дължимо само като хипотетична възможност за предоставянето на

действията, включени в услугата и че потребителят заплаща на кредитора възнаграждение без значение дали някоя от тези услуги ще бъде използвана по време на действие на сключения ДПК. Счита, че в случая е налице значителна нееквивалентност на насрещните престации водещо до нищожност на съглашението поради противоречие на добрите нрави. И че е налице драстична злоупотреба от кредитора с договорната свобода доколкото потребителят заплаща висока стойност на престации, които могат изобщо да не бъдат извършени. Счита, че възнаграждението за ДУ представлява допълнителна печалба-добавък към възнаградителната лихва, която не е била обявена на потребителя и недобросъвестно не е посочена като такава в условията на договора; че това възнаграждение в нарушение на закона не е включено в обявените в договора ГПР и ГЛП. Визира се и чл.15 от ОУ за условията при които допълнителните услуги ще бъдат оказани от търговеца, че упражняването на правата за отлагане на вноски, за намаляване на погасителните вноски и за промяна на падеж не става автоматично с изпълнение на изискванията за това, а е предоставено на дискрецията на заемотателя, като за целта е необходимо страните да подпишат анекс. Навежда извода, че след като е необходимо да се подпишат нови споразумения за всяка една услуга, то не се касае за услуга, предоставяна по силата на ДПК, която трябва да е възмездна, а за нова услуга, чието представяне ще се реализира след евентуалното постигане на ново съгласие. Поддържа, че вземанията на кредитора за ДУ не му се дължат заради реално извършени разходи в уговорения размер, тоест таксите които събира търговеца не са еквивалентни на административните разходи за извършването от него действия. Счита, че наименованието на клаузата прикрива истинската цел на клаузата да служи за обезщетение за вреди от забавата съизмерими само с размера на лихвата върху неплатената в срок сума за времето на забавата /чл.33 ал.1 от ЗПК/. Счита още, че с предвиждане и начисляване на тези възнаграждения по същество се цели заобикаляне на ограничението на чл.33 от ЗПК и въвеждане на допълнителни плащания, чиято дължимост е свързана с хипотезата на забава на длъжника. Цитира се съдебна практика, според която предвиждането в ДПК на клауза, съгласно която при забава в изпълнението на задължението си договора потребителят дължи заплащане на такса за удължаване на падежа не отговаря на изискването за добросъвестност и нарушава равновесието между правата и

задълженията между търговеца и потребителя. И че това представлява допълнителна такса за управление на договора в случай на забава, за която по правило потребителят дължи обезщетение в размер на лихвата за забава, което противоречи на чл.10 ал.2 и чл.33 ал.1 от ЗПК. Твърди още, че уговорените възнаграждения на кредитора по същество са разходи, предварително определени от кредитора като стойности, изцяло свързани с основната услуга по усвояване и предоставяне на кредита, че те не възмездяват допълнително оказаните услуги от търговеца и се нарушава чл.10а ал.1 и ал.2 от ЗПК; че възнаграждението за услугата “Ф.” е уговорено в нарушение на чл.33 от ЗПК и се дължи за хипотетично оказване на услуги; че престациите на страните са явно нееквивалентни и са уговорени от по-силната страна, използвала материалното затруднение на страната, търсеща спешно финансови средства, с което се нарушават и добрите нрави. Твърди се, че спорните клаузи постигат забранен от закона резултат-кредиторът да бъде възмезден за оказването на услуги по предоставянето управлението на кредита, поради което не са произвели правно действие. Счита, че клаузите са недействителни и доколкото чл.26 от ЗЗД, който намира субсидиарно приложение, също предвижда, че изначално не произвеждат правно действие уговорките в договорите с които се нарушават принципите за справедливост и добросъвестност при участие в облигационните отношения. Поддържа, че кредиторът е именувал престациите като възнаграждение за ДУ за да заобиколи императивната норма на чл.19 ал.4 от ЗПК и че реално е калкулирал допълнителна печалба към договорената възнаградителна лихва създавайки привидно основание за плащането им. Цитират се и част от мотивите към законопроекта към ЗИД на ЗПК от 30.01.2014г. при пленарното му обсъждането от 06.03.2014г., според който целта на таксите е да се покрият административните разходи на банката при предоставяне на определена услуга и при забрана да се събират някои видове такси и комисионни, за които се приема, че са част дейността на банката по предоставяне на кредити, като такси и комисионни за действия, свързани с одобрението и усвояването на кредита, както и за неговото управление, както и забрана кредиторът повече от веднъж да може да събира такса или комисионна за едно и също действие и въвеждане на изискване видът, размерът и действието, за което се събират таксите и комисионните, да се описват ясно и точно в договора за кредит. Повтаря, че в посочения ГПР не

са включени като разход възнаграждението за ДУ, каквото е императивното изискване на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, изведено като разяснение на СЕС по дело C-686/19г. SIA "Soho Group, EU:C: 2020:582, като кредиторът не е включил в посочения ГПР от 48.86% други прозрачно формулирани при спазване на изискванията на чл.10 а от ЗПК и реално извършвани от него разходи. Твърди се, че кредиторът е заблудил потребителя като е посочил по-висока стойност на ГПР и така неравноправно е създал предпоставки да претендира от него простирането на недължими разходи по кредита. Твърди, че посочването на ГПР който не е реално прилагания в отношенията между страните представлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл.68д ал.1 и ал.2, т.1 от ЗЗП. Цитира се преюдициално заключение по дело

C453/10, с което е прието, че използването на заблуждаващи търговски практики представляват един от елементите на които може да се основе преценката за неравноправния характер на договорните клаузи по смисъла на чл.143 и следващите от ЗЗП, като клаузата сочища на неверен ГПР е в пряко противоречие с изискванията на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК и на чл.143 ал.2 т.19 от ЗЗП и като заблуждаваща потребителят е неравноправна и не е породила действие съгласно чл.146 ал.1 от ЗЗП. Акцентираща се, че нищожността, на основание чл.21 от ЗПК на клаузата, регламентираща основен реквизит от същественото съдържание на ДПК-ГПР има за правна последица изначална недействителност на цялото заемно съглашение на основание чл.22 от ЗПК.

Цитира съдебна практика като посочва, че неяснотите, вътрешното противоречие и подвеждащо оповестяване на изискуемо с императивна норма съдържание, законодателят урежда като порок от толкова висока степен, че изключва валидността на договарянето.

На следващо място, ищцата поддържа, че кредиторът се е задоволил единствено с посочването на абсолютни стойности на лихвения процент по заема и на ГПР при липса на ясно разписана методика за формиране на ГПР, с посочване по ясен и разбираем за потребителя начин на кои компоненти /разходи/ са включени в него и как е формиран посочения в договора ГПР от 48.86% и какво ще дължи потребителя по договора. Цитира се решение на СЕС от 20.09.2018г. по дело C-448/17 според което непосочването на ГПР в договора за кредит трябва да се приравни ситуация, като тази по главното производство, при която договорът съдържа само математическа формула за изчисляването на този ГПР, без обаче да предоставя необходимите за това

изчисляване данни. Цитира се чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК като се акцентира, че в договора следва да се посочат във връзка с ГПР и общата дължима от потребителя сума по кредита, взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение №1 начин като за спазването на последното изискване, е необходимо в ГПР да бъдат описани детайлно всички разходи, които трябва да заплати длъжника, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява какви точно суми ще дължи. Акцентира се на принципа въведен с чл.10 ал.2 и чл.10а ал.4 от ЗПК за забрана на кредитора да изисква и да събира от потребителя каквото и да е плащане за разходи, свързани с договора, които не са предвидени в него. И че в случая липсва яснота за обстоятелствата по чл.19 ал.1 от ЗПК, доколкото е посочен само годишен лихвен процент по заема от 41% без да се изяснява как тези стойности се съотнасят към ГПР по договора; че освен уговорената възнаградителна лихва в кредитния контракт страните не са уговаряли други разходи освен договорната лихва; че е посочен ГПР от 48.86%, без от съдържанието на договора да се направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР, с което не става ясно по какъв начин и от какви компоненти се състои ГПР, което създавало основателно съмнение относно посочване в договора за кредит на ГПР, по-нисък от действителния такъв. Твърди, че законодателят задължава кредитодателя да включва в текста на договора размера на ГПР и необходимите за изчисляването му данни, за да може потребителите да получат информация за стойността на всички плащания, които ще се направят за срока на действие на договора и за да вземат информирано решение, дали кредитът съответства на техните потребности и на финансовите им възможности да го обслужват. Цитира се и решение на СЕС от 21.04.2016г. по дело C-377/14, според което по съображенията посочени в 31 и 43 от Директива 2008/48, от основно значение е потребителят да е получил информация за общия разход по кредита под формата на процент, изчислен съгласно единна математическа формула като предоставянето на тази информация допринася за прозрачността на пазара и за да може потребителят да сравни офертите за кредит, а от друга страна тя му позволява да прецени обхвата и на поетите от него задължения- решение от 04.03.2004г. Cofinoga, C-264/02 EU:C:2004:127, т.26 и определение от 16.11.2010г. Pohotovost, C-76/10 EU:C:2010:685, т.70/. Твърди се още, че съгласно чл.21 от ЗПК

уговорката която има за цел или за резултат заобикаляне на изискванията на закона има за юридическа последица нищожност на клаузата и че в случая поради заобикаляне на изискванията на чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК в договора да се впише действително прилагания в правоотношението ГПР, разписаният в договора ГПР от 48.86% е недействителна уговорка и че след като се касае за задължителен реквизит на кредитния договор на посочената уговорка и неуговарянето в съдържанието му на този съществен елемент води до изначална недействителност на цялата кредитна сделка; че невключването в съдържанието му на съществените му реквизити като ГЛП, условията по прилагането на възнаградителната лихва и ГПР, то правните последици които настъпват са отричане на правния ефект на договора и задължение на потребителя да възстанови само чистата сума по кредита. На последно място ищцата поддържа, че ДПК не е породил валидни права и задължения и поради неспазване на изискванията на чл.11 ал.1 т.20 от ЗПК тъй като в съдържанието му не са разписани правата на потребителя по чл.29 ал.4 и ал.6 от ЗПК. Цитира се и чл.11 ал.1 т.20 от ЗПК поставяща изискване потребителят да е информиран не по какъвто и да е начин, а правото му на отказ по договора и условията при които то може да се случи, да бъдат задължителна част от договорното съдържание при подчертана от законодателя важността на тази защита посредством уреждането на тежки последици, които кредиторът ще понесе при нарушаването ѝ -чл.22 ЗПК, нарушаване изискванията на чл.11 ал.1 т.20 от ЗПК което води до недействителност на договора. Затова счита, че уредбата в чл.7 т.1 от ОУ на правото на потребителя за извърши отказ не съставлява изпълнение на предвиденото в чл.11 ал.1 т.20 от ЗПК изискване за задължителното съдържание на договора, поради което и на това основание ищцата твърди, че следва да върне само чистата стойност на кредита съгласно чл.23 от ЗПК, без за дължи лихва и други разходи по кредита. Твърди се, че уредбата на националното право е в съответствие с правото на ЕС и че такава санкция е пропорционална и възпираща с оглед изискванията поставени от СЕС с решение от 09.11.2016г. Home Credit Slovakia/ C-42/15, EU:C:2016:842, т.65 и т.69/.

Моли да се прогласи нищожността на ДПК „П.К.С. №300338027881 от 11.07.2019г., а при условията на евентуалност да се прогласи нищожността на клаузите по Раздел VI- ти Параметри“ в частта“ Поискана и закупена

допълнителна услуга, даващи право на ответното дружество да получи заплащане на ДУ „Ф.“ и „Ф.“ и на чл.15 от ОУ, с присъждане на разноските.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил писмен отговор на исковата молба от насрещната страна -ответника „П.К.Б.“ ЕООД, с вх.№13094 от 14.07.2021г., в който се излагат доводи за неоснователност на исковите претенции по същество. Признава се факта на сключен между страните ДПК и задължението на потребителя да погасява кредита при параметрите посочени в ИМ. Акцентираща се, че отделно от договора, с искането за отпускането му ищцата е пожелала закупуването на ДУ„Ф.“ за което е получила приоритетно разглеждане и становище на искането за отпускане на кредит преди кредитоискателите без закупена допълнителна услуга „Ф.“ и в рамките на 1/един/ час, считано от постъпването на искането, като цената на тази ДУ в размер на 390лв е била обявена в допълнителната преддоговорна информация, предоставена преди сключването на процесния договор. Акцентираща се, че отделно от горното, отново с искането за отпускане на потребителски кредит ищцата е пожелала и закупуване на ДУ „Ф.“, за което е получила правото едностранно да направи промени в погасителния план, с цена на ДУ от 1170лв, обявена също в допълнителната преддоговорна информация, като цената и на двете ДУ била разсрочена във времето и заплащана заедно с погасителните вноски по кредита и да имат едни и същи дати на падеж. Твърди се, че ищцата е допуснала забава в изпълнението на задължението си още от първата погасителна вноска, заплащайки я със забава от 10дни. Посочват се в табличен вид първите три плащания по кредита за периода 10.08.2019г. до 10.10.2019г. включително и вноските по закупените ДУ, като се твърди, че на 04.11.2019г. длъжникът е извършил пълно предсрочно погасяване кредита и заплатил общо сумата от 1268.30лв с които погасил остатъчна главница от 1182.22лв, текуща лихва от 33.66лв и текущи възнаграждения за услуга „Ф.“ от 13.10лв и за услуга „Ф.“ от 39.31лв. По твърдението за нищожност на договора с добрите нрави се поддържа, че действително в по-старата съдебна практика се е приемало за нищожни клаузи за лихви, надвишаващи трикратния размер на законната лихва, тогава когато задължението по договора не е обезпечено, а когато е обезпечено-до двукратния размер. Твърди се, че тази съдебна практика е преосмислена с оглед измененията на ЗПК от 22.04.2014г. в сила от 23.07.2014г. с въведеното в чл.19 ал.4 от ЗПК ограничение за максималния размер на годишния лихвен

процент, който не може да бъде по-висок от петкратния размер на законната лихва по просрочени задължения в левове и валута, а според ал.5, клаузи надвишаващи тези размери, се считат за нищожни. Посочва се нормата и на §13 от ПЗР на ЗИДЗПК за приложимостта на тези разпоредби, а именно за договори, сключени само след тази дата. Акцентираща се, че със същите промени в ЗПК е въведен максимален размер на ГПР, изразяващ общите разходи по кредита,/включващи в себе си лихви, други преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения от всякакъв вид/ и който не може да бъде по-висок от пет пъти законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с ПМС, което е около 50%. Счита, че ако съдът постави граница за максимално допустим размер на възнаградителната лихва до около 30% , то автоматично и неоснователно се ограничава и размерът на ГПР до 30-35%, каквото разширително тълкуване на императивни правни норми или за дописване на изключения към тях не е дадено на съда. Счита още, че не може да е налице недействителност поради противоречие с добрите нрави за това, което е позволено от закона с императивна правна норма и че механичното съобразяване с предходна съдебна практика и пренасянето ѝ и след измененията на закона /ЗПК/ от 2014г. би довело до изводи за недействителност на всички договори сключвани от небанкови финансови институции и несъответстващи на законодателството от 2014г. и до сключване на договори, непротиворечащи на закона, но пък противоречащи на добрите нрави. В хипотеза на евентуалност ответното дружество моли да се приложи от съда разпоредбата на чл.26 ал.4 от ЗЗД за заместване на недействителна клауза за уговорен лихвен процент по право с повелителни правила на закона като се приеме, че се дължи законната лихва за забава от датата на сключването на договора до окончателното му изплащане. По въпроса за неравноправността на договорните разпоредби, уговарящи възнаградителна лихва, се поддържа, че следва да се отчита и разпоредбата на чл.145 ал.2 от ЗЗП според която, преценяването на неравноправната клауза не включва определянето на основния му предмет, както и съответствието между цената или възнаграждението, от една страна, и стоката и услугата, която ще бъде доставена или извършена в замяна, поради което параметрите на кредита, не биха могли да се подлагат на преценка за неравноправност. С този си довод, ответникът счита, че предявения иск за недопустим. По същество

дружеството сочи, че в уговорките в раздел VI от ДПК не се съдържат нито общите предпоставки за неравноправност, нито специалните такива в отделните хипотези на неравноправни клаузи по ЗЗП. Анализира се разпоредбата на чл.143 от ЗЗП и се навежда извода, че критерия за неравноправност на клаузата е за клауза, сключена във вреда на потребителя, тоест клауза, чрез която се злоупотребяват интересите на потребителя или клауза, която не съответства на изискванията за добросъвестност, присъщи на нормалните договорни отношения и равнопоставеността на съконтрагентите или клауза, която води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. За вредата на потребителя счита, че следва да се преценява с оглед на националните правни норми и че съдът следва да установи дали евентуално и в каква степен по силата на договора потребителят е поставен в по-неблагоприятно правно положение от предвиденото в действащото национално право, като се разгледа правното положение на потребителя, при изходна точка-типичните интереси на страните по ДПК и доколко отклоняването от нормативната уредба е оправдано и дали спецификата на конкретния отрасъл не налагат такова отклонение, с оглед и очакванията на търговеца, постъпвайки добросъвестно и справедливо с потребителя, дали потребителят ще се съгласи със съответната клауза по индивидуалните договори. Акцентираща се на свободата на потребителя и правото му ако пожелае да закупи пакета с ДУ, както и да ги получи и които не са свързани с дейността по кредитирането, а свързани с необходимостта на потребителя и житейското му положение. Счита, че клауза допустима съгласно императивни правни разпоредби не може да се приеме за сключена във вреда на потребителя. За добросъвестността при сключването на ДПК, се поддържа, че това представлява поведение, което не е в разрез с общоприетите етични правила, определящи начина за постигане на целения резултат, като се акцентира на проявена добросъвестност от страна на кредитора при сключването на ДПК при дадена от последния възможност на потребителя и последният е заявил желанието си да сключи ДПК, със съответните задължения за последния. Акцентираща се на точно и добросъвестно изпълнение на задълженията по договора от страна на кредитора, че постигнатото съглашение /съвпадане на волеизявленията на страните/ в рамките на закона и морала обвързва страните по начин, по който те са обективирали съгласието си да настъпят правните

последници, като параметрите и условията, посочени в ДПК и в ОУ към договора са ясно определени. Отхвърля се довода в ИМ за наличие на третата предпоставка за неравноправна клауза в договора-неравновесие между правата и задълженията на търговеца и на ищцата, като неотносимо и лишено от логика. Счита, че не може да се приеме, че дружеството при сключване на ДПК е действало недобросъвестно. Твърди, че съдържанието на неравноправните клаузи по чл.143 от ЗЗП не може автоматично да докаже неравноправен характер на определена спорна клауза, а съдът следва да я прецени с оглед обстоятелствата по делото, като се поддържа, че сключването на ДПК зависи само и единствено от волята на ищеца, затова и няма обективизиране на неравноправна клауза по чл.143 от ЗЗП. Оспорва се довода за неравноправна клауза на заплащането на възнаградителна лихва или възнаграждението за ДУ, доколкото чрез Стандартния европейски формуляр /СЕФ/ и допълнителната преддоговорна информация /ДПИ/, като приложение към формуляра, е била предоставена на потребителя предварително цялата изискуема съгласно ЗПК информация както за параметрите на ДПК, така и за двете допълнителни услуги, поради което счита, че не са налице общите изисквания за обявяване на неравноправността на клаузите от ДПК, определящи възнаградителната лихва или закупуването на ДУ.

Счита, че не е налице заобикаляне на чл.19 ал.4 от ЗПК, поради уговорката за предоставяне на ДУ и нарушаване на максималния размер на ГПР , тъй като за заобикалянето на закона страните съзнават това, да искат една цел която законът им забранява и за постигане на тази цел използват друга сделка, която не е забранена, като се акцентира, че основанието има субективен елемент и че за да заобиколи закона една сделка, е необходимо и двете страни по нея да имат съзнание за това и да постигнат резултат който не е характерен за използваните сделки и е недопустим. В процесния случай кредиторът твърди, че страните са постигнали съгласие за сключване на договор за кредит, съдържащ допълнителни клаузи, касаещи предоставянето на две допълнителни услуги, с които могат да се променят първоначално договорените падеж, размер на вноската и ежемесечно плащане на вноски срещу възнаграждение за кредитора, за което задължение ищцата се е задължила да отговаря при което не е налице субективния елемент за нищожност. Поддържа, че клаузите на договора не противоречат на нормата

на чл.19 ал.4 от ЗПК нито я заобикалят, доколкото в обхвата на общите разходи по кредита, които следва да се отчетат при формирането на ГПР попадат разходи за ДУ, но само в случаите, когато получаването на такива ДУ е задължително условие за сключването на договора за кредит по аргумент на §1 т.1 от ДР на ЗПК, като в случая същите са заявени като възможност потребителят да се ползва с преференции, без да са задължително условие за отпускане на кредита, поради което не попадат под дефиницията на §1 т.1. Навежда се извода, че дължимото по ДУ възнаграждение се дължи от потребителя, отделно и независимо от цената на самия кредит, затова и не представлява разход по смисъла на чл.19 ал.1 от ЗПК и §1 т.1 и поради това не следва да се включва при изчисляването на ГПР, не следва да бъде включвано в изчисляването на ГПР, респективно при изчисляване и на възнаградителната лихва, която е част от ГПР. Цитира се чл.19 ал.1 от ЗПК за характера, естеството и съдържанието на ГПР, изразяващ общите разходи по кредита на потребителя, настоящи и бъдещи, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит, като посочва, че законодателят е поставил знак за равенство между общите разходи по кредита и ГПР, представляващ процентното изражение на същите тези разходи за потребителя и че от систематичното тълкуване на изброяването кои разходи участват при изчисляването на ГПР, следвало извода, че под израза “възнаграждения от всякакъв вид“ законодателят е имал в предвид възнагражденията, които кредиторът дължи на посредници и на доставчици на услуги-ЦКР, НОИ, МВР като се посочва, че възнагражденията от всякакъв вид са тези, които кредиторът заплаща за да извърши необходимите проверки и оценки, за да отпусне един кредит, а не дължимите от потребителя на кредитора по сключени допълнителни споразумения. Твърди, че по дефиниция общите разходи по кредита, са всички разходи по него, включително лихви, комисионни, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с ДПК, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително и разходите за ДУ, свързани с договора за кредит и по специално-застрахователните премии, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, като общият разход по кредита не включва

нотариалните такси. Акцентираща се, че разходите на потребителя за допълнителни услуги, свързани с договора не са включени в ГПР, когато сключването на договора за ДУ не е задължително условие за получаване на кредита или за предоставянето му при предлаганите условия. Твърди, че §22 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008г. относно ДПК и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета, е дадено разяснението, че „Държавите-членки следва да останат свободни да запазят или въвеждат националните разпоредби, които забраняват на кредитора да изисква от потребителя във връзка с договора за кредит да открие банкова сметка, да сключва договор за друга допълнителна услуга или да заплати разходите или таксите за такива банкови сметки или други допълнителни услуги. И че в държавите-членки, в които са позволени такива комбинирани предложения за сключване на договор, потребителите следва да бъдат информирани преди сключването на договора за кредит относно допълнителните услуги, които са задължителни за получаване на кредита или за получаването му при предлаганите условия. От тази гледна точка от ответника се твърди, че в случая сключването на споразумение за предоставяне на ДУ не е задължително за отпускането на кредита или за отпускането му с предлаганите от кредитора параметри. Допълва, че предоставянето на която и да е от двете ДУ е опционално, по избор на потребителя и зависи единствено от неговата воля дали желае искането му за кредит да бъде разгледано в най-кратки срокове и дали желае да има възможност да отлага плащането на вноски, да намалява размера на месечните вноски, да променя датата на падежа и да получава бързо и лесно допълнителни парични средства. Акцентираща се на желанието на потребителя да закупи и се възползва от тези ДУ, които не били свързани с дейността на кредитора по кредитиране, а свързани с необходимостта на потребителя и неговото конкретно житейско положение. Развиват се подробни доводи какво гарантира на потребителя ДУ „Ф.“ и „Ф.“ -приоритетно разглеждане и отпускане на кредит; гарантира си неизпадане в забава и обявяване на кредита за предсрочно изискуем при неблагоприятни за потребителя събития; отлагане на плащания, фокусиране на потребителя върху стабилизиране на своята платежоспособност; гарантирано намаляване размера на определен брой вноски с до 75% размера при намаляване на дохода му; гарантирано бързо и лесно получаване на допълнителни парични

средства при необходимост, като се гарантира спокойствието на потребителя и възможност да се справи с всякакви неблагоприятни ситуации. Навежда извода, че това представляват възможности, които потребителят получава, които нямат задължителен характер и не са част от общите разходи по кредита. Цитира се §12 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО предвиждащ, че договорите за продължително изпълнение за предоставяне на услуги или за доставка на стоки от един и същи вид, при които потребителят заплаща за тях през целия период на предоставянето им чрез вноски, могат значително да се различават по отношение интересите на страните по договора и условията и изпълнението на сделките от договорите за кредит, обхванати от Директивата и че такива договори не се смятат за договори за кредит за целите на директивата. Сочи се, че такива видове договори включват примерно застрахователния договор, при който застраховката се заплаща чрез месечни вноски, като се препраща и към чл.9 ал.1 от ЗПК относно определението за ДПК. Цитира се и т.14 от ДР на ЗЗП за понятието услуга, като се твърди, че споразумението за предоставяне на ДУ действително представлява услуга, като дейности, които ще се извършат по повод на договора за кредит в полза на кредитополучателя, като с договора за предоставяне на услуга изпълнителят се задължава да извърши конкретни действия срещу дължимо от възложителя възнаграждение, като тези действия обикновено са фактически, а не правни. Акцентира се, че нормата на чл.9 ал.1 от ЗПК предоставя известна свобода за кредитора да предоставя допълнителни услуги, извадени от ДПК, при законодателно допустимо уговаряне на такива. От тази гледна точка според ответника -кредитор, клиентът дължи възнаграждение на кредитора затова, че се е възползвал от първата услуга по пакета-приоритетно разглеждане на искането за отпускане на кредит-16.09.2019г. и в рамките на един ден искането е одобрено, подписан е договора и заема е преведен по банковата сметка на потребителя. Оспорва се твърдението на ищцата, че реално нямало допълнително предоставени услуги като се визира упражненото право на потребителя за приоритетно разглеждане на искането за отпускане на кредит, както и възможността на потребителя да поиска по всяко време на действие на договора извършването на останалите ДУ. Твърди, че предлаганите ДУ не са пряко свързани с договора за кредит, а са по повод на същия, и че последният може да съществува и без договорените ДУ, като сключването на споразумението е

резултат на свободната воля и желание на ищцата и без сключването на споразумение за ДУ да е задължително условие за отпускането на кредита. И по тази причина ответникът твърди, че са извадени разходите по ДУ от общите разходи по кредита, както и че възнаграждението за ДУ не е разход по смисъла на чл.19 ал.1 и по т.1 от §1 от ДР на ЗПК и че размерът на възнаграждението не се подчинява на императивните изисквания за максимално допустим размер. Отхвърля се довода, че възнаграждението е печалба, лихва за възнаграждението за една или повече ДУ, и че в същност това са разходи за кредитора да поддържа администрация за разглеждане и обработка на исканията по двете ДУ. Акцентираща се на свободата на договаряне и на волята на потребителя да встъпва в правни и договорни връзки и че всички възможности, които потребителят е придобил сключвайки споразумението за предоставяне на ДУ и заплащайки разсрочено възнаграждението по него представляват съществена промяна на първоначалния погасителен план, при гаранция от кредитора, че потребителят ще може да се възползва от възможностите по двата вида ДУ през целия период на действие на ДПК. Акцентираща, позовавайки се на т.14 от §13 на ДР на ЗЗП, че ДУ са дейности, които ще се извършват по повод на сключения договор за кредит в полза на кредитополучателя и че с договора за предоставяне на услуга изпълнителят поема задължение да извърши конкретни фактически действия срещу дължимо от възложителя възнаграждение; че таксите по усвояването и управлението на кредита представляват разходи за кредитора и са част от самата дейност по кредитиране и се включват в цената на самия кредитен продукт, докато закупения пакет ДУ /ПДУ/ не е такса за подобна дейност-формално, защото възнаграждението в случай на поискан и закупен ПДУ не е еднократно при извършване на действието и че ДУ дават възможности на ищцата да извършва едностранна промяна на погасителния план затова не представляват разходи за кредитора за извършени неизбежни административни действия по кредита и че ДУ са право на потребителя да ги получи без да са свързани с дейността на кредитора по отпускане на кредити, а са свързани с желанието на потребителя с оглед неговото конкретно финансово състояние. Твърди се, че разглеждането на искането за кредит не е дейност, за която е забранено събирането на такса по смисъла на чл.10а ал.2 от ЗПК, като предоставянето на възможност на потребителя да си закупи ПДУ представляват своеобразна

възможност за едностранна по желание на ищцата промяна на погасителния план по договора. Поддържа, че всички предоставяни възможности от кредитора с ПДУ не са забранени от закона нито го заобикалят, а възнаграждението за предоставянето им да е лихва за кредитора, която се дължи за ползване на парична сума. Твърди се, че с ПДУ потребителят получава услуги, които не са свързани с дейността на кредитора по кредитирането, а с необходимостта на последния /потребителя/ и неговото конкретно житейско положение, като си е гарантирал изпълнение при настъпване на неблагоприятни за него събития без да изпада в забава и обявяване на кредита за предсрочно изискуем, включително и получаването на допълнителни парични средства и без тези ДУ да бъдат определени като задължителни. Отхвърля се тезата на ищцата, че дължимото възнаграждение за ПДУ представлява лихва и заобикаля закона и противоречи на чл.10а от ЗПК.

По възражението за нищожност на договора поради противоречие с изискванията на чл.11 ал.1 от ЗПК, ответното дружество поддържа, че ДПК съдържа минимално необходимото съдържание предвидено в чл.11 ал.1 т.7-т.12 и т.20 и чл.11 ал.2 от ЗПК, а именно общия размер на кредита и условията за усвояването му-при сума на кредита от 400лв /в същност размера на заема е от 1300лв/; стоката или услугата и нейната цена в брой; лихвения процент по кредита, условията за прилагането му от 41.17% /в договора е записано 41% договорна лихва/ без предвидена възможност за промяната му; неприложимо изискване за посочване на методиката за изчисляване на референтния лихвен процент съгласно чл.33а от ЗПК, тъй като лихвеният процент не е референтен, а фиксиран; ГПР и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на ДПК с посочени допускания /т.5.2 от ОУ/, използвани при начисляването на ГПР съгласно приложение №1 начин-ГПР и общата дължима сума, като се акцентира, че изискване за разписване на методиката за изчисляване на ГПР в текста на договора липсва като подобна методика е посочена в ЗПК; условията за издължаване на кредита, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването, като се уточнява, че условията за издължаване на

кредита са посочени в раздел VI „Параметри“ от ДПК-брой вноски, размер на вноската и падеж, както и изготвен погасителен план, представен на потребителя; информация за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно във всеки един момент от изпълнението на договора извлечение от сметка под формата на погасителен план за извършени и предстоящи плащания; като погасителният план посочва дължимите плащания, сроковете и условията за извършване на тези плащания, като планът съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, лихвата, начислена на база лихвения процент и когато е приложимо допълнителните разходи, посочени в т.7.3 от ОУ, както и наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока в който това право може да се упражни и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихва съгласно чл.29 ал.4 и ал.6 от ЗПК, както и размера на лихвения процент на ден като се визира т.7.1 от същия раздел от ОУ, подписани на всяка страница от страните. Затова ответникът поддържа, че договорът за потребителски кредит е действителен тъй като има необходимото по закон съдържание. По отношение твърдението, че договора и СППДУ /споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги/ противоречат на чл.10 ал.2, на чл.10а ал.1, ал.2 и ал.4 от ЗПК, се поддържа, че възнаграждението по ПДУ е дължимо в уговорен между страните размер, при разсрочено плащане за срока на договора на равни месечни вноски, заплащано заедно с вноските по кредита и че възнаграждението за ДУ е предвидено в договора; че нормата на чл.10а ал.1 от ЗПК е диспозитивна и предвижда право на кредитора да събира от потребителя такси и комисионни за ДУ; че съгласно чл.10а ал.2 от ЗПК кредиторът може да изисква плащане на такси и комисионни за действия, свързани с усвояването и управлението на кредита, докато възнагражденията за ДУ не са свързани нито с усвояването, нито с управлението на кредита; че с договора за предоставяне на услуга изпълнителят се задължава да извърши конкретни фактически действия, срещу дължимо от възложителя възнаграждение. Ответникът препраща и цитира част от мотивите към законопроекта за ИД на ЗПК от 2014г. в частта за таксите, забраняващи на банките да събрат отделно някои видове такси и комисионни за които се приема, че са част от дейността на

банката по предоставяне на кредита-по усвояването и по управлението му. Поддържа се, че таксата за усвояване на кредита представлява сума, която се заплаща от потребителя за това, че му е отпусната заемна сума и същата е налична по сметката му, и че същата е дължима към момента на отпускане на кредита и се прихваща от размера на отпуснатата главница и че възнаграждението за ДУ не се дължи за предоставената наличност по посочената банкова сметка на потребителя. А таксата за управление се свързва с административните разходи на банката по управлението на кредита и обикновено е процент от главницата, като тези такси са разходите на кредитора за това, че отпуска кредита и са част от самата дейност по кредитиране, доколкото възнаграждението за ДУ не е такса за дейност по усвояването и управлението на кредита, защото последното се дължи в случай на поискани и закупени ДУ и то не еднократно, като се дава възможност на ищцата да извършва едностранна промяна на погасителния план и това не представлява възнаграждение за кредитора за извършени неизбежни административни действия по кредита. И че се касае за право на кредитополучателя да получи услуги, които не са свързани с дейността на кредитора по отпускане на кредити, а са свързани със желанието, нуждата и конкретното финансово състояние на ищцата. Повтарят се предимствата на потребителя при закупуване на ПДУ и че това е по избор и по искане на ищцата. Коментират се и такси, събирани от конкретни банки за разглеждане на искане за кредит в зависимост от исканата сума, като се навежда извода, че разглеждането на искането за кредит не е дейност, за която е забранено събирането на такси по смисъла на чл.10а ал.2 от ЗПК. Акцентираща се отново на възможността която предоставя кредитора на потребителя да закупи ПДУ и предимствата, които този пакет му предоставя и че посочените възможности в двата пакета са за едностранна промяна на погасителния план в ДПК и други по услугата „Ф.“ и че тази услуга не може да се приеме като действие по усвояване и управление на кредита и няма нарушение на чл.10а ал.2 от ЗПК. Дружеството твърди, че не е налице противоречие на ДПК с разпоредбата на чл.10 а ал.4 от ЗПК поради непосочване на вида, размера и действието за които се събират такси и/или комисионни. Отново се акцентира на съгласието на потребителя с клаузите на ДПК и с общите условия като се посочва, че видът на действието, за което се дължи възнаграждение е уговорено в договора и в ОУ и следва да се приеме като част от ДПК. Твърди

се, че видът и действието са приоритетно разглеждане и изплащане, отлагане на определен брой вноски, намаляване на определен брой вноски, смяна на падеж и че размерът на възнаграждението за това действие е уговорено в договора като дължимо възнаграждение за предоставените допълнителни услуги, като е налице индивидуализация на точното описание на вида, размера и действието, за което се събират такси и/или комисионни в ДПК. Счита, че посочването на възнаграждението по ДУ като абсолютна, обща стойност не е противоречие с чл.10а ал.4 от ЗПК доколкото разпоредбата се отнася за онези услуги, които нямат пряко отношение към първоначално уговорените насрещни престации на страни, а са такива по издаване на документи, удостоверения и референции и че такъв характер нямат процесните ДУ като са посочени цените и на двете услуги, които кредиторът предлага. Моли да се отхвърлят изцяло като неоснователни исковите претенции.

Пазарджишкият окръжен съд за да се произнесе взе в предвид следното:

Установява се, че между страните на дата 11.07.2019г. е сключен договор за потребителски кредит “П.К.С.“, с №30038027881, по силата на който кредиторът „П.К.Б.“ ЕООД предоставя на клиента Г. П. СТ. с посочени ЕГН и адрес, паричен кредит на стойност от 1300лв, със срок на кредита 24месеца или до 11.07.2021г. при следните параметри-размер на вноската по кредита от 79.81лв, ГПР от 48.86%, Годишен лихвен процент от 41.00%, лихвен процент на ден от 0.11% и дължима сума по кредита от 1915.25лв, с начин на плащане на кредита чрез банков превод. В договора е записано, че клиентът е поискал предоставянето на допълнителни услуги Ф.-приоритетно разглеждане и Ф.- гъвкав погасителен план. За поисканата и закупена допълнителна услуга в договора е посочено, че при кандидатстването си за потребителски кредит потребителят изрично е поискал да закупи допълнителна незадължителна услуга, посочена в т.V, “Поискани от клиента допълнителни възможности“ на този ДПК с ред за използването ѝ, посочен в Общите условия на кредитора към ДПК на физически лица. Записано е в договора, че възнаграждението за закупената ДУ “Ф.“ е в размер на 390лв, което представлява 30% от сумата на кредита, а възнаграждението за закупена ДУ“Ф.“ е от 1170лв, което представлява 90% от сумата по кредита, или общо двете възнаграждения за предоставени ДУ в общ размер на 1560лв

надвишават сумата по кредита от 1300лв и представляват 120% от нейния размер. Уговорено е възнаграждението за закупените ДУ да се изплаща на месечни вноски, всяка от по 65лв заедно с месечната погасителна вноски по кредита. Или по този начин калкулираните общите разходи по кредита и дължимата сума по кредита от 1915.25лв нараства с двете допълнителни възнаграждения за ДУ, в размер на 3475.25лв, общ размер на месечната вноски от 144.81лв, тоест общото оскъпяване на кредита е с 267.33% спрямо отпуската заемна сума и то само в рамките на 24 месеца. Като неразделна част от договора са приложени общи условия на дружеството към ДПК.

Сключването на договора за потребителски кредит е предхождано от представен на потребителя Стандартен Европейски формуляр/СЕФ/ за предоставяне на информация за потребителските кредити, в който е описан размера на кредита от 1300лв, условията за усвояване, срока на договора, размера на вноската по кредита и броя на вноските, дължимата сума по кредита, фиксирания лихвен процент от 41.00%, ГПР от 48.86 %. Като дължими разходи при просрочени задължения е посочено лихва за забава върху просрочената вноски в размер на законната лихва и други такси то Тарифа; право на отказ от договора в срок от 14 календарни дни, право на предсрочно погасяване без посочени конкретни условия за реализирането му, като е отразено единствено размера на обезщетението което дължи потребителя на кредитора в зависимост от срока, оставащ по договора. Приложена е допълнителна преддоговорна информация към СЕФ за ДУ Ф. и Ф., в който е отразено какво право предоставя на потребителя всяка от двете услуги, дължимото за това възнаграждение /390лв+1170лв/, разсрочено плащане на сумите по него за срок от 24месеца, като вноската за възнаграждението по ДУ е от 65лв месечно, дължима заедно с месечната погасителна вноски. Посочени са общия размер на месечната вноски по кредита и по ДУ от 144.81лв и общата сума която следва да заплати потребителят от 3475.25лв. Приложен е и погасителен план, според който е посочена датата от месеца на която следва да се заплати погасителната вноски, формирана от главница плюс лихва, /общ размер на вноската по кредита/ плюс размер на вноската по закупения пакет ДУ и общата месечна вноски. Няма отразяване в плана размера на остатъка от задължението по кредита след погасяването на всяка месечна вноски.

Съгласно приложени Общи условия на „П.К.Б.“ ЕООД към договор за

потребителски кредит, в сила от 25.06.2019г., процедурата по отпускане на кредит започва с отправяне на искане от клиента за отпускане на кредит с допълнителни възможности за клиента, които може да му се предоставят по негов избор, като искането се подписва електронно или собственоръчно /т.3/. Въз основа на попълнено и подадено заявление и изпълнени вътрешни правила на кредитора, на клиента се предоставят проекти на ДПК с приложения. При подписване на хартиен документ на ДПК, кредиторът подписва ДПК и неговите приложения като погасителен план и ОУ, като екземпляри от подписаните документи се предоставят на клиента. Отражено е, че ДПК влиза в сила след подписването му от всички страни и на датата посочена в него/т.3.6/. Предвидено е, но без изрично да е определен в договора или в ОУ краен обвързващ кредитора срок, въз основа на влязъл в сила ДПК, в рамките на който кредиторът безусловно да предостави на клиента договорените парични средства. Липсата на посочен краен срок е разбираема за кредитора, като по този начин той „иска да насочи“ клиента/потребителя/ към така нареченото „незадължително и приоритетно ползване“ на ДУ “Ф.” за разглеждане и отпускане на кредита само за 24 часа. Отражено е още, че за ползвания кредит клиентът дължи на кредитора годишна лихва, чийто процент е определен в т.VI от ДПК-41.00% , като лихвата по кредита се изчислява върху усвоената и непогасена главница за периода на ползване на кредита, и тече от датата на усвояването му. Как точно се формира процента на лихвата обаче не става ясно. Предвидени са и клаузи относно заплащането на възнаграждение за допълнителни услуги. Така в т.4.4. от ОУ е предвидено, че в случай, че е закупена допълнителна незадължителна услуга, страните се споразумяват възнаграждението за закупената услуга, което възниква за клиента като задължение още към деня на отпускане на кредита, да се разсрочи във времето и да се погасява като част от погасителните вноски и в рамките на погасителния план. За ГПР е посочено, че при първоначалното му изчисление кредиторът отчита общите положения /не са посочени и изброени конкретно/ по Приложение №1 от ЗПК и за начална дата се приема датата, следваща сключването на ДПК като кредиторът отчита и следните допълнителни допускания: валидност на ДПК за срока за който е сключен при задължение на страните по него да го изпълняват в съответствие с условията и сроковете по него и при първоначално изчисление на ГПР на база неизменност на лихвата и другите

разходи спрямо първоначалния им размер и прилагане до изтичането на срока на ДПК /т.5.2/, тоест това е нормалното развитие на отношенията по ДПК при изправност и на двете страни и е само една от групите допълнителни допускания изчерпателно изброени в Приложение №1 към чл.19 ал.2 от ЗПК за изчисляването на ГПР. За погасяването на ДПК е предвидено връщането на паричните средства заедно с договорените възнаграждения и дължимото възнаграждение при закупена допълнителна услуга; посочена е последователността на погасяване на вземанията на кредитора при постъпила недостатъчна по размер сума, като е даден приоритет на изрично писмено заявление на клиента, а при липса на такова, в последователност при която последно се погасява главницата след погасяването на разносните, такси, лихви за забава и неустойки, обезщетения и възнаграждения за ДУ. Предвидено е право на кредитора да прихваща останалите си падежирани и/или просрочени вземания и с право на връщане на неплатената част на клиента. Като права на клиента в ОУ са посочени право на отказ от ДПК без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причината в кратък срок от 14 календарни дни от датата на сключване на ДПК или от датата на получаване на условията от договора и договорната информация, когато тази дата е след датата на сключване на ДПК, като за да упражни това си право клиентът трябва изпрати писмено уведомление за отказа си /т.7.1.2/ на хартиен или друг траен носител до кредитора, да върне сумата и заплати лихвата от усвояването на кредита до датата на връщане на главницата, като срокът за връщането ѝ не може да бъде по-дълъг от 30 календарни дни от изпращането на уведомлението до кредитора, като в хипотеза на неизпратено такова писмено известие, независимо от връщането на средствата на кредитора, договорното правоотношение **не се счита за прекратено** и клиентът продължава да има задължения към кредитора. Предвидено е и предсрочно погасяване на кредита /т.7.2/ като се заплати от клиента остатъчната непогасена главница, заедно с всички задължения по погасителния план с настъпил падеж в това число и възнаграждението при закупена допълнителна услуга, както и всички дължим към момента на предсрочно погасяване лихви, такси и неустойки, и че за предсрочното погасяване кредиторът следва да бъде уведомен. Предвидено е /т.7.2.2/, че при предсрочно погасяване на кредита кредиторът има право извън случаите на чл.32 ал.3 от ЗПК, на обезщетение за евентуалните разходи, пряко

свързани с предсрочното погасяване на кредита, представляващо 1% от предсрочно погасената сума по кредита при оставащ период по кредита по-голям от 1г. и 0.5% когато е по-малък от 1г., с право на кредитора да търси и по-голям размер обезщетение, ако е претърпял загуба от предсрочно погасяване на кредита. Предвидена е и опция за частично предсрочно погасяване на кредита отново чрез информиране на кредитора. Възпроизведена е в ОУ /т.7.3.1./ частично разпоредбата на чл.9 ал.1 т.12 от ЗПК, че при погасяване на главницата, клиентът има право на извлечение като погасителен план за извършените и предстоящи плащания с посочване на дължимите плащания, срокове и условия. В задължение на клиента е посочено да информира кредитора за всички промени в данните в ДПК-по лична карта, при прекратяване на трудов договор, смяна на работодател, телефонен номер и други/т.8/ както и да информира за всички други обстоятелства, които биха довели до сериозно влошаване на финансовото състояние и невъзможност за изпълнение на задълженията по договора с цел обсъждане на варианти за предоговаряне на кредита, без обаче да се препраща изрично към ДУ“Ф.“, което поставя въпроса в които случаи ще се предоговора кредита без заплащане на възнаграждение и в които случаи със заплащане и какви са предимствата и недостатъците на всеки един от двата способа за предоговаряне, предвидени в ОУ. Информация и яснота за потребителя по този важен и съществен въпрос свързан със сключването и изпълнението на договора няма нито в ДПК нито в ОУ, което пречи на последния да вземе обективно информирано решение и да прецени точно и правилно икономическите последици от сключването на договора. Следва да се отбележи още, че ДУ „Ф.“ е именно за такива други и то точно посочени обстоятелства за потребителя при наличието на които и само със съгласието на кредитора,/въпреки че клиентът вече си е платил предварително за такава услуга/ може да се промени погасителния план, като не става ясно кои са другите основания и условия за предоговаряне на кредита без заплащане. В т.9 от ОУ лаконично и лимитирано са посочени правата и задълженията на кредитора да отпусне кредита, да получи плащания по кредита по начина и сроковете по т.6 и погасителния план, да получава информация от клиента, да обяви кредита за предсрочно изискуем при настъпване на определени условия; право да събира всички свои вземания. Санкция за несвоевременно превеждане на заемната сума от кредитора на потребителя няма предвидена.

В т.12 са регламентирани санкциите за клиента и предсрочната изискуемост, като на първо място е предвидено начисляване на лихва за забава при просрочие на месечна вноска в размер на ОЛП +10% годишно, изчислена за всеки ден забава върху размера на просроченото плащане, обявяване на предсрочна изискуемост от кредитора с писмено уведомление при просрочени или повече последователни месечни вноски в пълен размер с опция за преуреждане на отношенията по ДПК, без да се препраща към ДУ Ф.; предоставени неверни сведения, при смърт или поставяне под пълно или ограничено запрещение и липса на изпълнение от наследниците, настойници или попечители, като при обявена предсрочна изискуемост наследниците, попечителите, настойниците отговарят за целия дълг на клиента. В т.15 са изброени допълнителните услуги, които клиента може да не избере да закупи или частично да се закупят като посочената ДУ „Ф.“ означава, че всеки клиент пожелал и закупил допълнителна незадължителна услуга получава приоритетно разглеждане на искането за отпускане на потребителски кредит **преди клиентите**, без закупена такава допълнителна услуга, като след одобрение на отпуснатата сума, последната се нарежда към клиента до 24 часа след получаване на подписан ДПК с приложенията. А ДУ“Ф.“- пожелана и закупена от клиента, дава право на клиента да променя погасителния план при изпълнение на специфични изисквания в зависимост от срока на ДПК по отлагане на плащанията от 1 до 6 вноски при следните причини-дългосрочна неработоспособност, започнала най-рано в деня на подписването на ДПК и продължила повече от 3 седмици, прекратен трудов договор, неплатен отпуск повече от 10 дни; загуба или повреда на имущество в резултат на бедствие; смърт на лице; задължение на работодателя към клиента или към друго лице, участващо с доходите; намаляване на работното време и работната заплата и по други причини, като кредиторът императивно определя документите, които ще признава за валидни във връзка с установяване на посочените по-горе причини, посочен е срок за представянето на документите, като за отлагането се подписва нарочен анекс между страните, **тоест** отлагането на плащанията не е автоматично предвид изцяло предплатената за това услуга от клиента, като е уговорено, че при намаляване на погасителните вноски за периода на намаляването клиента дължи пълния размер на месечните вноски по погасителния план, но заплаща на договорения падеж намалените вноски, а остатъкът на същите до пълния

им размер е платим в края на погасителния план, тоест не се променя крайния срок за издължаване на кредита. Като ДУ се сочи и промяна датата на падежа съобразно депозирано писмено заявление. Предвидено е право на кредитора да цедира вземането си.

Всички изброени по-горе документи са двустранно и по странично /всяка страница/ подписани от кредитора и кредитополучателя с положен собственоръчен подпис.

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

Постановено е от надлежен съдебен състав, в рамките на правораздавателната му компетентност, по предвидения процесуален ред и форма и при наличие на правен интерес на ищцата да установи нищожност на сключения между нея и кредитора „П.К.Б.“ ЕООД договор за потребителски кредит на основанията посочени в исковата молба и да иска прогласяването му за нищожен, а при условията на евентуалност да иска прогласяване нищожността на отделни негови клаузи.

Разгледана по същество основната претенция за нищожност на целия договор за потребителски кредит е изцяло основателна.

Цитираната от страните Директива 2008/48/ /ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (консолидирана версия), **е транспонирана** в законодателството на Р България съгласно § 2. (Доп. - ДВ, бр. 91 от 2012 г., в сила от 1.01.2013 г.) от Закона за потребителския кредит, който въвежда нейните разпоредби, както и тези на Директива 2011/90/ ЕС на Комисията от 14 ноември 2011 г. за изменение на част II на Приложение I към Директива 2008 /48/ ЕО на Европейския парламент и на Съвета, в която са предвидени допълнителни допускания за изчисляването на годишния процент на разходите (ОВ, L 296/35 от 15 ноември 2011г.), **а съгласно §13а от ДР на ЗЗП**, са въведени и действат от 2007г. и към момента, следните директиви: **1.** Директива 98/6 ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите; **4.** Директива 2011/83/ ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ ЕО на Европейския парламент и на

Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета; **6.** Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите; **8.** Директива 85/374/ЕИО на Съвета за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно отговорността за вреди, причинени от дефект на стока; **9.** Директива 93/13/ЕИО на Съвета относно неравноправните клаузи в потребителските договори; **11.** Директива 98/27/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите; **12.** Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, и други.

По този начин посочените директиви представляват част от националното законодателство на Р България, като същите следва да се прилагат с предимство при противоречие на националните норми с тези на директивата. В исковата молба основните доводи и съображения за недействителност /нищожност/ на ДПК са съсредоточени по отношение нарушаването на императивните разпоредби на чл.10 ал.1, чл.11 ал.1 т.7-12 и чл.12 ал.1 т.9, в частност чл.11 ал.1 т.9 и т.10, т.20, чл.10 ал.2 и чл.10а ал.2 и ал.4, чл.5 от ЗПК; чл.33 от ЗПК, чл. 68д, чл.143 от ЗЗП, във връзка с чл.26 ал.1 от ЗЗД при неприложимост на разпоредбите на чл.26 ал.4 от ЗЗД.

Според цитираните норми съгласно чл.11 ал.1 от ЗПК Договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа клаузи и по **т.9.** -лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти; **т.10.** годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Ищцата твърди, изначална недействителност на съществен елемент от договора за потребителски кредит, а именно посочената договорната лихва, която не е породила валидни правни последици поради противоречието ѝ с добрите нрави-чл.26 ал.1 пр.3 от ЗЗД и на основание нейната неравноправност, довело до значителна нееквивалентност на насрещните престации. Противоречието на договорната лихва с добрите нрави се обосновава, с по-високия ѝ размер над допустимия от 3/три/ пъти законната лихва, съгласно утвърдена съдебна практика от 2004г.-2014г. . Доводът е несъстоятелен доколкото тази съдебна практика е утвърдена при съвсем друга действаща нормативна уредба на договорната лихва на ДПК, при съвсем друг размер на основния лихвен процент от който се формира и при съвсем други параметри-неограничен размер на годишния лихвен процент и годишния процент на разходите /ГПР/, за разлика от действащите след 23.07.2014г. норми в действащия ЗПК /в сила от 12.05. 2010г.-ДВ бр.18/2010г./, предвиждащи таван на размера на ГПР, който не може да бъде повече от пет пъти законната лихва по просрочени задължения в левове и валута /чл.19 ал.4 от ЗПК/ , или в случая над 50%. Хипотетично по новите правила договорната лихва би могла да бъде максимално също 50%, когато единствено тя формира разходите по кредита, но такава хипотеза е практически изключена предвид изчерпателно изброените разходи, които безусловно следва да се включат и да се съобразят при определянето процента на ГПР по кредита, съгласно чл. 19 ал.1 от ЗПК, който ГПР по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в това число тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит, изчисляван /ал.2/ по формула, съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания. Изрично в закона са посочени разходите, които не се включват при изчисляването /ал.3/ на годишния процент на разходите по кредита, като това са разходите: които **1.** потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит; **2.** различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо дали плащането се извършва в брой или чрез кредит;**3.**

за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя. В тези групи разходи следва изрично да се отбележи, че не попадат дължимите възнаграждения за ДУ Ф. и Ф..

Нормите са ясни, недвусмислени и не се налага тяхното тълкуване. Превишаването размера на договорната лихва над три пъти законната лихва само по себе не е абсолютно и достатъчно основание да се приеме, че е налице нарушаване на добрите нрави като основание за прогласяване на нормата или на целия договор за нищожна. Дали е налице нарушаване на добрите нрави в случая следва да се изхожда от няколко обективни критерия- размера на кредита, срока за погасяването му, обезпечеността му, какъв е риска за търговеца да не събере вземането си в срока на действие на договора и какви евентуални неблагоприятни последици за него съществуват, каква е добрата търговска практика, влошава ли се съществено платежоспособността на потребителя и дали същият обективно е лишен от възможността да направи реална преценка на своята кредитоспособност и дали може обективно да прецени икономическите последици от сключването на потребителския договор в хипотеза на налична свръхзадължнялост по кредита. От тази гледна точка се установява, че размерът на конкретният кредит е нисък и е в рамките на малко повече от две минимални работни заплати /2.32 пъти/-560лв МРЗ за 2019г./. Рискът за кредитора е изключително нисък предвид този размер на отпускания заем и поради ниската продължителност на договора-24месеца. Следователно годишна договорна лихва от 41% не несъответна на риска и на разходите, които поема кредитора по кредита. Такъв висок процент на лихвата е несъразмерен и несъответства на цената на кредита, която се преследва от кредитора. За две години потребителят трябва да върне според договора само по кредита сумата от 1915.25лв, /от които 1300лв отпускания заем/, която е равна на 147% спрямо стойността на кредита, което е значително несъответствие между предоставяния кредит и връщания кредит. В хипотеза на минимално разрешен кредит в рамките или около 2/две/ МРЗ, за срок от 24месеца

договорната лихва не би следвало да надвишава съществено границата от минималната законната лихва. В случая границата е надвишена с над 400% което е значително. Няма нито правна нито икономическа обосновка за такъв висок размер на договорната лихва, който се доближава към максимално предвидения по закон от 5/пет/ пъти законната лихва. Интересно би било за кредитора ако отпускате потребителски необезпечен кредит примерно в размер на 10000лв за 10г. срок каква лихва би определил, в хипотезата, че един такъв кредит е значително и в пъти по-рисков спрямо настоящия от 1300лв предвид размера си и предвид срокът за погасяването му, в който случай 41% договорна лихва съотнесени към настоящия кредит биха били евентуално недостатъчни. В този смисъл въззивният съд намира, че спрямо договорната лихва от 41% е налице явно противоречие с добрите нрави, поради което клаузата се явява нищожна. След като договорната лихва е нищожна, то и целия договор се явява нищожен поради липса на основен и съществен елемент на договора за кредит, а именно договорната лихва, доколкото предвид прогласяването ѝ за нищожна и невъзможността да бъде заместена с друга разпоредба поради липса на такава уговорена в закона или в договора, същата води като последица нищожност на целия договор.

По въпроса за ГПР, клаузата на договора е също нищожна доколкото при формирането на ГПР не са включени основни съществени разходи имащи непосредствено отношение към кредита, пряко са свързани с неговото отпускане и управление и по тази причина следва да бъдат неразделна част и безусловно включени в общия размер на разходите по кредита, съгласно чл.19 ал.1 от ЗПК и към перо „възнаграждения за кредитора“ и представляващи скрита и недекларирана част от договорната лихва. Касае се за възнагражденията за допълнителните услуги „Ф.“ и „Ф.“. Независимо от многократното и изрично деклариране от кредитора, че тези възнаграждения не са задължителни да бъдат поискани от потребителя за да бъде отпуснат кредита, фактически същите /ДУ/ не дават пълна и ясна свобода на потребителя за преценка дали и как да се възползва от тях или не доколкото по начина по който са формулирани, същите елегантно и скрито “принуждават“ потребителя задължително да се възползва от тях, под угрозата в противен случай изобщо да не получи искания кредит /в договора няма уговорен краен срок за отпускане на кредита ако потребителят не закупи пакета ДУ“Ф.“/, тоест от една страна кредиторът поставя потребителите в

икономическо съревнование помежду си по критерия „който плати веднага пакета ДУ“Ф.“ получава кредита веднага, който не плати чака на „опашката“ докато му дойде реда и благоволенieto на кредитора да му разгледа искането за неопределено време и без изгледи да получи нещо реално и в разумен срок. Кредиторът поставя във финансова и в потребителска дискриминация отделните потребители и ги противопоставя един на друг по начин, че този който може да си позволи да плати ДУ, получава веднага кредита, тоест, който потребител е икономически по-кредитоспособен и по-кредитонадежден от друг потребител, получава с предимство и приоритетно кредита, след като си плати, което е абсурдно от гледна точка ЗЗП и ЗПК и поставя в явно неравностойно положение кредитора и потребителя, доколкото потребителят се задължава допълнително с разходи по кредита във връзка с непосредственото му разглеждане и отпускане, усвояване и управление като тези разходи предвид характера и естеството си следва да се включат като част от общите разходи по кредита или по-скоро същите са допълнителна печалба за търговеца, защото без насрещна престация от негова страна той получава чиста допълнителна печалба още 390лв /по ДУ Ф./ , което представлява 30% от стойността на кредита.

По същия начин стои въпроса и с останалите възнаграждения-за ДУ“Ф.“. Същите се заплащат предварително от потребителя и без дори реално последният да се е възползвал от тях, тоест, отново кредиторът без насрещна престация получава още сумата от 1170лв, която представлява 90% от стойността на кредита. Или без никакви реални разходи за кредитора, последният получава значителна допълнителна печалба, по-голяма от самия отпускан заем. С възнагражденията по двата пакета ДУ плюс договорната лихва общата печалба на кредитора е от 2175.25лв или това представлява 167.32% чиста печалба спрямо стойността на отпускания заем, тоест за две години кредиторът реализира чиста свръхпечалба близо 1.68 пъти повече спрямо кредита, без да поема каквито и да било допълнителни насрещни задължения. Не могат да се приемат за насрещни задължения във връзка с ДУ поддържането на администрация за обработка на исканията или за разсрочване на изпълнението по погасителния план. Това са все преки и реални кредиторски дейности по разглеждането и отпускането на кредита, и по неговото непосредствено управление в хода на погасяването му по време на действие на сключения между страните ДПК, тоест не могат да бъдат

представяни и квалифицирани като допълнителни основните услуги, които кредиторът извършва по кредитирането-преки и непосредствени дейности по разглеждането на искането за кредит и по отпускането му, както и по управлението на кредита, което управление продължава до момента на изплащането му или до момента на трансформирането му в предсрочно изискуем при настъпване на някое от основанията посочени в договора и в ОУ. Следователно налице е реална свръхпечалба за кредитора за сметка на потребителя постигната чрез използване на завоалирани и прикрити икономически и правни лостове и средства, които са изготвени и формулирани по такъв начин /ДУ/, че да „принудят потребителя“ безусловно да ги приеме и да си ги заплати в размер дори по-голям от стойността на отпускания кредит и то предварително с цел незабавното разглеждане от кредитора, одобряване и получаване на необходимия заем за който кандидатства както и за да може да променя погасителния план при възникнала необходимост. На практика потребителят е върнал /изплатил/ стойността на кредита преди реално да го получил, чрез заплатени ДУ Ф. и Ф. още със сключването на кредита. Разсроченото плащане на възнаграждението по ДУ не променя този извод, доколкото задължението на потребителя за заплащането им вече е безусловно възникнало със сключването на заема, като погашенията са включени в погасителния план и са част от месечните погасителни вноски.

Освен това както се посочи промяната в погасителния план /ДУ“Ф./, макар, че такава може и да не настъпи поради липса на предпоставките за това, изчерпателно определени в ОУ, но че в същност потребителят си е заплатил дължимото за последната възнаграждение, не е безусловна, а е в зависимост от решението на кредитора и то при настъпването на точно определени обстоятелства. По тази логика според кредитора излиза, че при настъпването на други обстоятелства извън изрично посочените такава услуга не може да се използва, което ограничава в максимална степен възможностите на потребителя да избира нови варианти на погасяване и то в хипотеза когато за тази услуга предварително си е платил сума почти равна на размера на заема /1170лв/ и то само за ограничено ползване на ДУ, тоест налице е съществено неравновесие и диспропорция между правата на кредитора и правата на потребителя.

Касае се несъмнено за разходи за потребителя /възнаграждения за ДУ

Ф. и Ф./ които пряко са свързани с дейността по кредитиране, които имат характер на допълнителна чиста печалба по кредита за търговеца-кредитор и без последният да поема каквито и да било допълнителни задължения по ДУ, респективно по кредита извън отпускането, усвояването и управлението на кредита, тоест в никакъв случай това не представляват за потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит/чл.10а ал.1 от ЗПК/. Това са в най-чист вид такси и комисиони за непосредствени действия на кредитора по кредитирането пряко свързани с усвояване и управление на кредита /чл.10а ал.2 от ЗПК/ и като такива същите безусловно следва да се включат като част от разходите по кредита и съответно да бъдат отразени в ГПР, съгласно чл.19 ал.1 и §1 т.1 от ДР на ЗПК. Невключването им води до нищожност на клаузата за ГПР по начин, че в случая не става ясно при какви параметри е сключен ДПК-нарушение на чл.11 ал.1 т.9 и на т.10 от ЗПК. След като тези клаузи са нищожни до степен, че не дават яснота и конкретност относно два основни и съществени елемента на ДПК -ГЛП и ГПР и които не могат да бъдат заместени с повелители норми на закона, то следва да се приеме, че целия ДПК се явява нищожен.

Клаузата за ГПР би била само нищожна и без това да води до нищожност на целия ДПК в хипотеза когато същата е била надлежно определена в договора при съобразяване на всички фактори, които влияят за неговото определяне съгласно чл.19 ал.1 от ЗПК и в §1 т.1 от ДР, и е спазена надлежно формулата по приложение №1 от чл.19 ал.2 от ЗПК, тоест всички параметри са посочени коректно, налице е правилно изчисляване на ГПР, но неговата стойност реално надвишава пет пъти законната лихва. Когато обаче липсват част от разходите и същите недобросъвестно са укрити или пропуснати да бъдат посочени при изчисляването му се касае до липса на ГПР в ДПК, съставен по начина указан по закона, което влече нищожност на целия договор. В този смисъл обжалваното решение е валидно и допустимо и по същество правилно.

Съдът споделя и доводите на първоинстанционния съд изложени в мотивите към обжалваното решение с корекцията на тези касаещи приложението на предходната съдебна практика от 2004г. досежно максималния размер на договорната лихва равен на три пъти законната лихва.

Съдът не споделя доводите изложени във въззивната жалба от

ответника “П.К.Б.“ ЕООД.

Противоречието на възнаградителната лихва от 41%, уговорена в договора за потребителски кредит с добрите нрави е налице. Същата не отчита в достатъчна степен, че се касае реално до минимален размер на отпускания заем, който е само в рамките на две минимални работни заплати, при изключително нисък риск за кредитора да не може да събере кредита в рамките на срока на действие на договора, който е само от 24 месеца, в хипотеза когато потребителят е платежоспособен до степен, че изплаща задължението си /главницата-заемната сума/ още преди да е получил реално заема, чрез възнагражденията по ДУ „Ф.“ и „Ф.“, тоест, кредиторът реално не понася никакви рискове и вреди с отпускането на този кредит и напротив, той е на печалба дори без да е уговорено в договора заплащането на договорна лихва само чрез посочените две възнаграждения, при което договорна лихва надвишаваща 4 /четири/ пъти законната лихва пряко нарушава добрите нрави доколкото е налице реална нееквивалентност на насрещните престации и свръхпечалба за кредитора при свръхзадлъжнялост на потребителя - при отпуснат заем от 1300лв кредиторът реализира печалба от 2175.25лв или 167.33% спрямо стойността на кредита или по 83.67% на годишна база, тоест договорната лихва от 41% е в явно противоречие с добрите нрави и в случая тя е източник за постигане на неправомерен правен резултат. Формално няма ограничение за размера на договорната лихва на до 50%, но в случая липсват посочени в договора условията за прилагането ѝ /чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК/, още повече когато тя се доближава до максимално предвидения по закон размер, в хипотеза когато потребителят вече реално е погасил заема преди още да го е получил чрез така наречените ДУ. Освен това, тя трябва да бъде съобразена с фигурата и платежоспособността на потребителя от една страна, а от друга, че нейното предназначение е да осигури печалба за кредитора в някакви разумни граници, но и да покрие евентуалните рискове при невъзможност за последния да събере вземането си в срока на действие на договора. Парадоксът е, че договорната лихва по начина по който е определена е в пъти по-голяма от лихвата за забава при просрочие /съизмерима със законната лихва-чл.33 ал.2 от ЗПК/, тоест, потребителят е „наказан от кредитора“ ако е редовен платец по кредита да плаща 4 пъти /четири пъти/ по-голям размер за възнаграждението /печалбата/ за кредитора, отколкото ако е неизправен или според кредитора принципа на

лоялната и добрата търговска практика означава потребителят вместо да е стимулиран да плаща по-малко, ако е изправен и да плаща повече, ако е неизправен, е обърнат на опаки-плащаш повече когато си изправен по договора и плащаш в пъти по-малко когато си неизправен, което не намира разумно обяснение от данните по делото. Неоснователен е довода на жалбоподателя срещу мотивите на съда, че в ДПК в противоречие с чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК не са посочени условията за прилагане на ГЛП и липса на базата, върху която се начислява лихвения процент. Простото посочване в договора само на размера на ГЛП не е достатъчно да се приеме, че кредиторът е изпълнил изискването на т.9, доколкото кредиторът е длъжен да мотивира и да посочи как точно е формиран този договорен лихвен процент, като направи и съпоставка защо при минимален потребителски кредит, при минимален риск за кредитора да не може да върне кредита си, при предварително закупени пакети ДУ Факс и Ф., свързани непосредствено с дейността на кредитора по кредитирането, на обща стойност, надвишаваща стойността на отпускания заем, и при напълно изправна страна -потребителя, се определя толкова висок размер на договорната лихва, граничещ към максималния в хипотеза при нормално развитие на кредитните отношения и как се обяснява от кредитора парадокса, че ако потребителят е неизправен ще плати само обезщетение за забава в размер само на законната лихва, тоест както се посочи, като плащаш коректно като добросъвестен платец, плащаш четири пъти по-вече, в сравнение ако си неизправен потребител. Тези разяснения по условията за прилагане на ГЛП са особено съществени и същите пряко са свързани с коректно предоставяне на преддоговорната информация за потребителя и за определяне на собствената му кредитоспособност и преценка дали да сключи договор или не. В случая връзката на ГЛП е както с чл.5 от ЗПК /потребителят да вземе информирано решение за сключване на ДПК/ така и с чл.143 ал.2 т.19 от ЗЗП/Закона за защита на потребителите/ доколкото се касае до възможността потребителя реално да прецени икономическите последиците от сключването на договора. Предвид взаимозависимостта между тези параметри кредиторът е бил длъжен да посочи условията за прилагане на ГЛП по ясен и разбираем за потребителя начин, каквото в случая не е налице, с което е нарушена процесната клауза от договора и води до нищожност на ДПК при условията на чл.22 във връзка с чл.11 ал.1 т.9 от ЗПК. Не са изпълнени изобщо клаузите предвидени и в чл.11

ал.1 т.10 от ЗПК относно изискването за разписване на методика за изчисляване на ГПР. Посочените допускания са определени най-общо и без конкретика и същите по-скоро се заключават и отнасят за параметри при нормално развитие на кредитното правоотношение, което е недостатъчно и израз на формален подход, от една страна, а от друга ГПР надвишава съществено максималния размер от 50% след включване и на разходите на потребителя заплатени за ДУ Ф. и Ф.. Въззивният съд не споделя довода на жалбоподателя, че не е налице заобикаляне на закона доколкото страните по сделката нямат съзнание на това и като поставена цел, която законът им забранява и за постигане на тази цел използват друга сделка. В случая се касае за отношения потребител и търговец при изключително засилена защита на икономически по-слабата страна-потребителя. Неоснователен е и довода, че клаузите не противоречат на чл.19 ал.4 от ЗПК нито я заобикалят. Както се посочи възнагражденията за ДУ има характера и естеството на допълнителна скрита печалба за кредитора, същите са неразделна част от пряката му дейност по кредитиране относно отпускането, усвояването и управлението на кредита до момента на изтичане срока на заемното правоотношение или до момента до трансформиране на кредита в предсрочно изискуем, представляват част от общите разходи по кредита, които заплаща потребителя, принуден по чисто икономически причини да приеме пакета с ДУ срещу заплащане под угрозата, че при не сключването му той реално няма да получи кредит, доколкото в хипотеза на несклучен пакет ДУ Ф. и Ф., кредиторът не е обвързан с краен срок да разреши и отпусне кредита/виж клаузите по т.3.7 и т.9 от ОУ/, както и невъзможност за потребителя да иска при възникнала необходимост промяна в погасителния план /гъвкав погасителен план/, освен ако не заплати пакета ДУ Ф., като стойността на така наречените ДУ надвишава кредита, тоест потребителят за да има някакво предимство пред останалите кандидатстващи за заем потребители трябва да заплати предварително на кредитодателя разход по-голям от размера на самия кредит. Възнаграждението за ДУ се дължи заедно и съвместно с дължимата договорна лихва и с главницата, съгласно погасителния план, като плащанията са на една и съща месечна дата и разсрочено. Всичко това не променя характера на тези възнаграждения като такива имащи характер на общи разходи по кредита и следва безусловно да бъдат включени при определянето размера на ГПР ,което в случая не е сторено по признание на

кредитора, считайки, че същите имат друг произход, което твърдение съдът определя за невярно и дълбоко погрешно и несъответно на императивните материалноправни норми предвидени в ЗПК и в ЗЗП.

Пороците на договорната лихва и на ГПР са толкова съществени и от такова естество, че същите неминуемо водят до такъв съществен порок на целия ДПК, имащ за резултат нищожност на ДПК /недействителност на основание чл.22 от ЗПК във връзка с чл.11 ал.1 т.9 и т.10 от ЗПК във връзка с чл.26 ал.1 предл.1 и предл.3 от ЗЗД/. В случая няма как да намерят приложимост разпоредбите на чл.19 ал.6 от ЗПК, доколкото нищожността не касае само горницата над нормативно предвидения размер на ГПР, но и на целия ГПР и на ГЛП, предвид установените пороци по чл.11 ал.1 т.9 и т.10. В същност както се посочи, касае се за договор за потребителски кредит който не съдържа съществени атрибути или по-скоро само формално посочени, без никаква правна обосновка -ГЛП и ГПР до степен, че прави целия договор нищожен по изложените съображения.

За пълнота следва да се допълни и следното:

Заобикаляйки закона кредиторът всъщност скрито променя параметрите на договора, по отношение на които има уредба в ЗПК. Освобождавайки се от задължението си да извърши предварителна оценка на риска, ответникът отпуска кредит, като определя сравнително недълги срокове и високи изисквания за обезпечение на кредита, чрез заплащане от потребителя на ДУ. Неизпълнението на това изискване е обвързано със заплащането от потребителя на възнаграждение за ДУ Ф. и Ф., което по размер надвишава стойността на отпускания заем и съответно увеличава дължимата погасителна вноска. Чрез кумулиране на възнаграждението за пакета ДУ към задълженията по договора, на практика както се посочи се стига до различни стойности както на ГПР, така и на договорната лихва, което в същност представлява както се посочи съществен недостатък на договора, по смисъла на чл.11 ал.1 т.9 и т.10 от ЗПК, което еднозначно води до последиците, визирани в чл.22 от ЗПК-недействителност на целия договор за потребителски кредит. Тъй като възнаграждението за ДУ не е обявено на потребителя като част от разходите включени в ГПР, но е предвидено да се кумулира към месечните погасителни, чрез **него в същност ГПР нараства допълнително с размера на това възнаграждение и по същество последното се**

добавя към възнаградителната лихва на търговеца – кредитор и поражда значително фактическо оскъпяване на ползвания заем, тъй като по естеството си както се посочи позволява на заеמודателя да получи сигурно завишено плащане и то в размер, равняващ се на повече от сумата по кредита, без това оскъпяване да е надлежно обявено на потребителя в съответствие с изискванията на специалните норми, ограничаващи свободата на договаряне при потребителско кредитиране (виж в тази връзка разпоредбата на чл.19 от ЗПК). Посочвайки този разход като възнаграждение за предоставени ДУ в същност е налице отклонение от действителната цена за ползване на необезпечен кредит с което кредиторът цели да отклони изпълнението на задължението си да посочи това плащане в ГПР като основен критерий, ориентиращ потребителя в икономическата тежест от сключената сделка. От една страна възнаграждението за ДУ е предвидено и включено като месечно падежно вземане, а от другата страна е предвидено като разход за потребителя без реална насрещна престация от кредитора, като по този начин се заобикаля ограничението в чл. 19, ал. 4 ЗПК при определяне ГПР, което обуславя нищожност на договорната клауза.

Както се посочи, констатирано е противоречие на добрите нрави и на добрите търговски практики по отношение размера на договорната лихва от 41% ,която не отчита и не включва в размера си като сигурен доход/печалба/ за кредитора и допълнителен разход за потребителя по отпускането и усвояването на заема, без насрещна престация от негова/на кредитора/ страна заплатеното от потребителя възнаграждението за ДУ, с което на практика се достига до необосновано висок размер на разходите по кредита с което необосновано и без причина се влошава съществено кредитоспособността на потребителя, по начин, че той не е в състояние реално да прецени икономическите последици от сключването на договора, което в крайна сметка води и до уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, заплащания необосновано висока цена за заема за който кандидатства и която разпоредба е в пряко противоречие и с добрите нрави, поради което е и нищожна на основание чл.26 ал.1 от ЗЗД. За да достигне до този извод, съдът прави преценка за естеството на договора за кредит, съотношение между размера на заема и размера на общите разходи, съотношение на законните

лихви и ГПР, както и съпоставка между задълженията при точното изпълнение на договора на потребителя и задълженията му при забава в изпълнението съпоставени с задълженията на кредитора и баланса между същите, както и другите параметри посочени в изложението.

Поради изложеното, въззивният съд намира, че е основателен главния иск – за прогласяване нищожността на договора за кредит на основанията посочени в исковата молба и възприети от първоинстанционния съд в обжалваното решение.

Още за пълнота следва да се добави, че преценката за накърняване на добрите нрави следва да се извършва за всеки конкретен случай, като следва да се има предвид, че няма установена задължителна за съдилищата практика по този въпрос. Следва да се отчете, че с изменението на чл.19 ал.4 от ЗПК е установен контрол, счетен от българския законодателя за адекватен върху ГПР, без обаче към момента да е законодателно уреден. Следва да се отбележи, че съдебната практика за нищожност на договор поради накърняване на добрите нрави приема, че "добри нрави" по смисъл на чл.26 ал.1 ,предложение 3 от Закона за задълженията и договорите/ЗЗД/, е обща правна категория, приложима към конкретни граждански, респективно търговски правоотношения, изведена от юридическите факти, обуславящи тези правоотношения, понятие, свързано с относително определени правни норми, при приложението на които съдът прави конкретна преценка на обстоятелствата. Във всеки отделен случай, въз основа на доводите на страните и събраните доказателства по конкретното дело, съдът може да прецени дали поведението на конкретния правен субект съставлява действие, което накърнява "добрите нрави", злоупотребява с чужди интереси с цел извличане на собствена изгода, а именно дали за сметка на икономически по-слабия субект заемото реализира свръх печалба.

В случая лихвата по ДПК е възнаградителна - за ползване на дадената парична сума от физическо лице, имащо качеството на потребител по смисъла на §13 т.1 от ДР от Закона за защита на потребителите-Потребител е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон действа извън рамките на своята търговска или

професионална дейност. Следва да се отбележи, че към датата на сключване на договора обективен критерий за преценка дали с клаузата за уговорената лихва е нарушен принципът на справедливост и са създадени условия за неоснователно обогатяване на ответника, не са уредени. Няма предвидена законова или подзаконова рамка към момента на сключване на договора, след отмяната на § 1 от ЗР на ПМС № 72/8. IV. 1994 г.. Следва да се има предвид, че заемодателя е небанкова финансова институция, предоставяща парични средства по занятие, без каквито и да е обезпечения и с висок риск от несъбираемост. Той е търговец, който следва да реализира печалба и това не противоречи на добрите нрави. Практиката на съдилищата за обявяване на недействителни съглашения за възнаградителна лихва и ГПР, която надвишава 3 /три/ пъти законната такава за просрочени задължения е сериозно разколебана с приемането на новата алинея 4 на чл.19 от ЗПК. Следва да се съобразят мотивите на законодателя за тази промяна, които са видни от Стенограма от обсъжданията на проекта на ЗИД на ЗПК № 454-01-8 от 30.01.2014 г., 42-то НС), където се обосновават нужда от предоставяне на по-високи лихвени лимити за финансови небанкови институции, чиято кредитна дейност е застрашена с висока степен на несъбираемост и приходите от лихви следва да покриват загуби от рисковото кредитиране на неплатежоспособни длъжници, формиращо 50 % от оборотната дейност. Тъй като се касае за основната престация по двустранния договор, то тя не е възможно да бъде неравноправна, тъй като същата е била известна на потребителя, и е изиграла основна роля за формирането на волята за сключване на договора. По отношение на основните престации по договора, а именно неговата кауза, не може да се говори за неравноправност на клаузата, тъй като длъжникът е бил в позицията да договаря този параметър като основен за договора наред с размера на отпусната сума. Или преценката е конкретна, като не може да има точен критерии, въведен неясно как от ВКС в съдебната практика /незадължителна за съдилищата/.

Въпреки тази констатация следва да се посочи още, че в случая констатираната нищожност на договорната лихва като противоречаща на добрите нрави не е лишена от основание, защото същата е несъответна на останалите параметри на кредита и че нейният размер е в пъти по-голям от максималния предвиден по закон размер, доколкото обявеният от кредитора размер на последната изобщо не включва възнаграждението за ДУ, което в

същност представлява също печалба за кредитора именно от този кредит, а не от други уговорки или съглашения. Отнесено по същия начин ГПР също надвишава максимално предвидения по закон таван тъй като заплащаните разходи от потребителя за тези услуги касаят именно дейностите по кредитирането по отпускането, усвояването и управлението на кредита от кредитора и поради невключването им в ГПР се достига до заблуждаваща търговска практика относно действителните основни и съществени параметри на кредита ГПР и ГЛП, и общия размер на разходите които взети в съвкупност и при липсата на другите предвидени в т.9 и в т.10 от ал.1 на чл.11 от ЗПК предпоставки, формират извода за нарушаване на добрите нрави доколкото изобщо не съответстват и на заложеното в мотивите на цитираната Стенограма на НС. Предоставянето на по-високи лихвени лимити за финансови небанкови институции, чиято кредитна дейност е застрашена с висока степен на несъбираемост и приходите от лихви чрез които следва да покриват загуби от рисково кредитиране на неплатежоспособни длъжници, формиращо 50 % от оборотната дейност, **не може да бъде винаги и безусловно за даденост за всеки един кредит** независимо в какъв размер е, независимо за какъв срок е договора, независимо дали е обезпечен или не е обезпечен кредита, независимо дали кредитополучателят е икономически платежоспособен или не е в достатъчна степен според кредитора платежоспособен, и да се прилагат винаги максимални размери на договорната лихва от 50% и максимален размер на ГПР също от 50%, доколкото и при съпоставяне с императивната разпоредба на чл.33 ал.2 от ЗПК се получава правния и икономически парадокс-изправният потребител плаща в пъти повече на кредитодателя за кредита, който получава отколкото неизправния потребител, което определено стимулира неизпълнението на ДПК от страна на потребителите, при което кредиторът печели в пъти повече при нормално развитие на кредитното правоотношение и губи повече при неизпълнението на договора от страна потребителя, вместо зависимостта да е обратна, тоест реализирайки с договора свръхпечалба кредиторът си гарантира погасяване или ограничаване на разходите и вредите, които реално би претърпял при неизпълнение в размер по-голям от предвидената по закон законна лихва по чл.33 ал.2 от ЗПК.

В случая, кредиторът „П.К.Б.“ ЕООД нито е въвел доводи, нито е ангажирал доказателства, че конкретният потребителски кредит от 1300лв за

срок от 24 месеца е толкова високо рисков, и толкова сериозно застрашен от несъбираемост за кредитора поради неплатежоспособността на потребителя Г. П. СТ., /изплатила предварително стойността му чрез възнагражденията за ДУ/, че параметри за договорната лихва под 41% и на ГПР под 48.86% биха довели до сигурни за кредитора вреди, които биха съществено разколебали и възпрепятствали извършването на основната му дейност като финансова небанкова институция по кредитиране по начин и до степен, че същият примерно да не може повече да кредитира или за бъде принуден да преустанови извършването ѝ.

Предвид изложеното обжалваното решение ще следва да се потвърди изцяло.

Поради уважаване на главния иск за нищожността на потребителския кредит съдът не дължи произнасяне по евентуалните.

При този изход на спора, в полза на адв. Д.Ф. като пълномощник на въззиваемата страна Г. П. СТ. ще следва да се присъди за въззивната инстанция адвокатско възнаграждение на основание чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата във връзка с чл.7 ал.2 т.2 от Наредба №1 на ВАДВС в минимално предвидения по Наредбата размер от 473.27лв за което е представен списък с разноските, инкорпориран в писмена молба от 01.02.2022г. и пълномощно от ищцата Г.С. за процесуалното ѝ представителство от адв.Ф. за пред всички съдебни инстанции /л.11 от гр.д. №1727/21г./

Водим от горното, и на основание чл.271 ал.1 от ГПК, Пазарджишкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение на Пазарджишки районен съд №878 от 22.10.2021г. постановено по гр.д.№20215220101727 по описа на съда за 2021г.

ОСЪЖДА „П.К.Б.“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление в гр.С., бул.Б.“ №49, бл.53Е, вх.“В, с посочени по делото законни представители, **ДА ЗАПЛАТИ** на основание чл.38 ал.2 от Закона за

адвокатурата, в полза на адвокат Д.Л. Ф. -САК, с личен номер *****, с адрес на кантората грС., ул.“П.П.“ №1, ет.5, ап.14, адвокатско възнаграждение в размер на 473.27лв /четиристотин седемдесет и три лева и двадесет и седем стотинки/ представляващи адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство на страната Г. П. СТ., от с.Главиница, обл. Пазарджик, с ЕГН-*****, пред въззивната инстанция.

На основание чл.280 ал.3 т.1 от ГПК решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____